

01

DPI ONLINE
ROUNDTABLE MEETING
DPI ONLINE YUVARLAK
MASA TOPLANTISI

Norwegian Ministry
of Foreign Affairs

This project is co-funded by
the European Union and Norwegian MFA.
Bu proje Avrupa Birliği ve Norveç MFA
ile ortaklařa finanse edilmektedir.

Civil Society Actors in Turkey:

Keeping the Dialogue
Alive During Challenging Times

Türkiye'deki Sivil Toplum Aktörleri:

Zor Zamanlarda Diyalođu Canlı Tutmak

17 APRIL 2020 / 17 NİSAN 2020

Published by Yayınlayan

Democratic Progress Institute Demokratik Gelişim Enstitüsü

11 Guilford Street

London WC1N 1DH

www.democraticprogress.org

info@democraticprogress.org

+ 44 (0) 20 7405 3835

Design, typesetting and cover design copyright © Medya Production Center

© DPI – Democratic Progress Institute Demokratik Gelişim Enstitüsü

DPI – Democratic Progress Institute is a charity
registered in England and Wales.

Registered Charity No. 1037236. Registered Company No. 2922108

This publication is copyright, but may be reproduced by any method
without fee or prior permission for teaching purposes, but not for resale.
For copying in any other circumstances, prior written permission must be
obtained from the publisher, and a fee may be payable.

DPI – Demokratik Gelişim Enstitüsü İngiltere ve Galler’de kayıtlı bir vakıftır.
Vakıf kayıt No. 1037236. Kayıtlı Şirket No. 2922108

Bu yayının telif hakları saklıdır, eğitim amacıyla telif ödenmeksizin yada
önceden izin alınmaksızın çoğaltılabilir ancak yeniden satılamaz.
Bu durumun dışındaki her tür kopyalama için yayıncıdan yazılı izin alınması
gerekmektedir. Bu durumda yayıncılara bir ücret ödenmesi gerekebilir.

Table of Contents

Foreword	4
Introduction	10
The role of civil society in the case of the Northern Ireland peace process: challenges and opportunities	14
Topics of Further Discussion: Questions and Answers	18
Discussions and assessments on Turkey	36
Closing Remarks	42
Conclusion	48
Participant List	52
DPI Aims And Objectives	56
Board Members	60
Council of Experts	66

İçindekiler

Önsöz	5
Giriş	11
Kuzey İrlanda Barış Sürecinde Sivil Toplumun Rolü: Zorluklar ve Fırsatlar	15
Soru – Cevap Oturumu	19
Tartışma ve Türkiye’deki Durumun Değerlendirilmesi	37
Son Değerlendirmeler	43
Sonuç	49
Katılımcı Listesi	53
Demokratik Gelişim Enstitüsü’nün Amaçları ve Hedefleri	57
Yönetim Kurulu Üyeleri	60
Uzmanlar Kurulu Üyeleri	66

Foreword

DPI held an online roundtable on 17 April entitled 'Civil Society Actors in Turkey: Keeping the Dialogue Alive During Challenging Times'. As part of our organisational response to minimise the impact that COVID-19 has on our work, DPI has re-planned its forthcoming events so that they take place online in order to continue fulfilling our project's aims and objectives.

This online roundtable focused on the role of civil society in dealing with conflict resolution, especially during challenging times, and discussed the role of civil society in Northern Ireland, the 'parked' peace process in Turkey, as well as the impact of COVID-19. It follows DPI's series of events which previously introduced a group of diverse civil society actors in Turkey to the key themes and principles of conflict resolution processes.

The online roundtable brought together leading civil society actors, journalists and academics from Turkey, which included both recurring and new participants. We were also joined by DPI's Council of Expert and Board members, representatives from the European Union, the Foreign and Commonwealth Office and the Ambassador of Ireland to Turkey.

The first session focused on the distinctive and various roles that civil society has played in Northern Ireland at different times. The group listened to an insightful presentation delivered by Pat Hynes, from Glenree Centre for Peace & Reconciliation, Ireland. The speaker highlighted the important role that civil society can play in conflict resolu-

Önsöz

DPI, 17 Nisan tarihinde 'Türkiye'deki Sivil Toplum Aktörleri: Zor Zamanlarda Diyalogu Canlı Tutmak' başlıklı çevrimiçi yuvarlak masa toplantısını gerçekleştirdi. COVID-19'un çalışmalarımıza etkisini asgariye indirmek için aldığımız kurumsal tedbirler uyarınca DPI'nin öngörülebilir gelecekteki faaliyetleri internet ortamında gerçekleşmeye devam edecek; böylece projemizin hedeflerini ve amaçlarını gerçekleştirmeye devam edebileceğiz.

Sanal yuvarlak masa toplantısı, sivil toplumun özellikle zor zamanlarda çatışma çözümü alanında gösterdiği faaliyetlere odaklandı; Kuzey İrlanda'da sivil toplumun rolü, Türkiye'deki "rafa kaldırılmış" barış süreci ve COVID-19'un etkileri gibi konulara da değinildi. Toplantı, DPI'nin Türkiye'den bir grup sivil toplum aktörünü çatışma çözümü süreçlerinin esas temaları ve ilkeleriyle tanıştırdığı bir dizi etkinliğin içinde yer alıyor.

Sanal toplantıda Türkiye'nin önde gelen sivil toplum aktörleri, gazetecileri ve akademisyenleri bir araya geldi; aralarında eskiden gelen katılımcıların yanı sıra ilk kez katılanlar da vardı. DPI'nin Uzmanlar Kurulu ve Mütevelli Heyeti üyeleri, AB ve Birleşik Krallık Dışişleri temsilcilerinin yanı sıra İrlanda'nın Türkiye Büyükelçisi de toplantımıza iştirak etti.

İlk oturumda sivil toplumun farklı zamanlarda Kuzey İrlanda'da oynadığı çeşitli roller odaklandı. Grup, İrlanda'daki Glenree Barış ve Uzlaşma Merkezi'nden Pat Hynes'in sunumunu dinledi. Konuşmacı, sivil toplumun çatışma çözümünde oynayabileceği önemli rolü vurgu-

tion, including facilitating highly confidential dialogue, mediation and disarmament. The group also participated in an engaging discussion on the impact of COVID-19, as well as Brexit and the implications that it poses to Northern Ireland. Currently, civil society in Northern Ireland continues to work in encouraging dialogue, especially with regards to Brexit.

During the second session, participants discussed the role that civil society presently plays in Turkey, as well as the challenges that it faces and potential openings during the COVID-19 pandemic. Participants noted some of the difficulties civil society actors face due to centralisation and polarisation, resulting in a shrinking civil society in Turkey. Prof Vahap Coşkun provided insightful closing remarks on the topic of civil society in Turkey. Despite the many setbacks, participants were reminded of the importance of maintaining dialogue at every level. Civil society can build bridges between opposing groups and has the capacity to bring people together during a time of crisis; the current pandemic could provide an opportunity for civil society to become more engaged and revive its position in Turkey.

DPI posted on its social media account throughout the event. The highest number of engagements on our Twitter account reached 305, which shows continued and consistent engagement by the public with our events, and also allowed for DPI to reach a wider audience and constituencies beyond those who were present in the meeting.

The feedback participants indicated that they appreciated the opportunity to hold and engage in discussions regarding civil society during these challenging times; participants also noted the diversity of the group who were present during the roundtable. They also stated that

ladı; bu rolün kapsamında gizli görüşmeleri açmak ve aracılık etmek ve silahsızlanma gibi unsurların da olabileceğine dikkat çekti. Grup COVID-19'un etkileri, Brexit ve Brexit'in Kuzey İrlanda'ya etkileri üzerine tartıştı. Günümüzde Kuzey İrlanda sivil toplumu, özellikle Brexit konusunda diyalogu desteklemeye devam ediyor.

İkinci oturumda katılımcılar, sivil toplumun günümüzde Türkiye'de oynadığı rolü, COVID-19 salgını esnasında karşılaştığı güçlükleri ve bunların yanı sıra olası fırsatları ele aldı. Katılımcılar, merkezileşme ve kutuplaşma nedeniyle Türkiye'deki sivil toplumun alanının daraldığını, sivil toplum aktörlerinin kimi zorluklar yaşadığını ifade etti. Katılımcılar, bütün bu zorluklara rağmen her düzeyde diyalogu sürdürmenin önemine bir kez daha dikkat çekti. Sivil toplum, zıt gruplar arasında köprüler kurma, kriz zamanında insanları bir araya getirme kapasitesine sahiptir; hâlihazırdaki salgın, sivil toplumun daha etkin olmasına ve Türkiye'deki faaliyetlerini canlandırmasına alan açabilir.

Etkinlik boyunca DPI, sosyal medya hesabından paylaşımlarda bulundu. Twitter hesabımızdaki en yüksek etkileşim sayısının 305 olması bir yandan toplumun etkinliklerimize ilgisinin istikrarlı bir biçimde sürdüğünü gösterirken öte yandan DPI'nin daha geniş kitlelere ulaşmasını, toplantıda bizzat mevcut olmayan kesimlere de erişmesini mümkün kıldı.

Aldığımız geribildirimler, katılımcıların bu zor zamanlarda sivil topluma ilişkin tartışmalara katılma fırsatını çok değerli bulduğunu gösteriyor. Katılımcılar aynı zamanda yuvarlak masa toplantısına katılım gösteren grubun kapsayıcılığını ve çeşitliliğini de takdir etti; bunun yanı sıra Kuzey İrlanda'da sivil toplumun rolüne dair düzenlenen oturumun çok bilgilendirici olduğunu belirtti. Uluslararası tecrübelerle,

they found the session on the role of civil society in Northern Ireland to be highly informative. Using international experiences, such as the Northern Irish case study, the roundtable served to remind participants of the role that civil society actors have played in conflict resolution during challenging times. Many of the participants remarked the need for further meetings on the topic of civil society in Turkey.

Despite the challenges presented by COVID-19, DPI will continue to implement its project's objectives and to work with key stakeholders in Turkey to promote peace and democracy building through strengthening public dialogue and engagement. The roundtable forms part of a larger series of activities planned in the context of the project: "Supporting inclusive dialogue at a challenging time in Turkey", supported by the EU and the Norwegian government.

I would also like to express my thanks to our speaker for sharing his experiences and expertise, the participants in the programme, to the DPI team in London and Turkey, who delivered this activity, as well as to DPI interns for their assistance in preparing this report.

Kerim Yıldız

*Chief Executive Officer
Democratic Progress Institute*

örneğin Kuzey İrlanda vakasına odaklanan toplantı, katılımcılara zor zamanlarda sivil toplum aktörlerinin oynadığı rolleri hatırlattı. Pek çok katılımcı Türkiye sivil toplumuna dair daha çok toplantı düzenlenmesi gerektiğini ifade etti.

COVID-19'un sebep olduğu zorluklara rağmen DPI proje hedeflerini yerine getirmeye, Türkiye'deki önemli paydaşlarla bir araya gelerek toplumsal diyalog ve katılımı teşvik etmek suretiyle barış ve demokrasi inşasını desteklemeye devam edecek. Bu yuvarlak masa toplantısı, AB ve Norveç hükümetinin desteklediği "Türkiye'de zor bir zamanda kapsayıcı diyalogu desteklemek" başlıklı proje bağlamında yapılması planlanan bir dizi etkinlik içinde yer alıyor.

Bizimle tecrübelerini ve uzmanlığını paylaşan konuşmacımıza, program katılımcularımıza, DPI'nın bu etkinliği düzenleyen Londra ve Türkiye ekiplerine ve raporun hazırlanmasına destek veren DPI stajyerlerine teşekkürü borç bilirim.

Kerim Yıldız

*İcra Kurulu Başkanı
Demokratik Gelişim Enstitüsü*

Introduction

This online roundtable focused on the role that civil society actors play to keep the dialogue alive, especially during challenging times. This roundtable follows DPI's series of events which previously introduced a group of diverse civil society actors in Turkey to the key themes and principles of conflict resolution processes.

The aim of this online event was to contribute towards broadening the bases for dialogue amongst civil society actors in Turkey; by using online channels to host the event, DPI attempted to mitigate the impact that COVID-19 is having on conflict resolution processes by creating a platform to assess potential openings that the pandemic can offer towards conflict resolution and peace building.

As with previous events, participants comprised of a diverse group of leading civil society actors, journalists and academics, from different regions, representing a broad spectrum of different political affiliations in Turkey. The group included recurring participants from Turkey to ensure continuity in trust and knowledge, as well as new participants in order to facilitate a broader reach and wider platform for dialogue. During the meeting, participants listened and engaged with a presentation by the speaker, Pat Hynes, from Glenree Centre for Peace & Reconciliation, Ireland. The roundtable was also attended by DPI's Council of Expert members, representatives from the European Union, the Foreign and Commonwealth Office and the Ambassador of Ireland to Turkey.

Kerim Yıldız, DPI's CEO, opened the roundtable by welcoming the participants, funders and advisers, who attended the meeting. In his opening remarks, the CEO noted the various challenges that the COVID-19 pandemic poses not only to DPI's work, but also to other NGOs,

Giriş

Bu sanal toplantı, sivil toplumun bilhassa zor zamanlarda diyalogu ayakta tutmak adına oynadigi role odaklandı. Toplantı, DPI'in etkinlikler dizisinin bir parçası; bu bağlamda düzenlenen önceki etkinliklerde Türkiye'den çeşitli sivil toplum aktörlerinin oluşturduğu bir grup katılımcı, çatışma çözümü süreçlerinin başlıca temalarını ve ilkelerini öğrendi.

Bu sanal etkinliğin amacı, Türkiye'deki sivil toplum aktörleri arasındaki diyalog zemininin genişletilmesine katkıda bulunmaktır. Etkinliği sanal kanallar üzerinden düzenleyen DPI, COVID-19'un çatışma çözümü süreçleri üzerindeki etkisini azaltmayı, pandeminin ortaya çıkarmış olabileceği olası çatışma çözümü ve barış inşası fırsatlarını ele almayı hedefledi.

Önceki etkinliklerde olduğu gibi katılımcılar arasında önde gelen sivil toplum aktörleri, gazeteciler ve akademisyenler yer alıyordu; farklı bölgelerden gelen katılımcılar, Türkiye'deki çeşitli siyasi aidiyetleri temsil ettiler. Güven ve bilginin devamlılığı adına önceki etkinliklerden katılımcıların da mevcut bulunduğu etkinlikte, daha geniş kesimlere ulaşmak ve diyalog için daha geniş bir zemin açmak adına yeni katılımcılar da vardı. Toplantı esnasında katılımcılar İrlanda'daki Glenree Barış ve Uzlaşma Merkezi'nden Pat Hynes'in konuşmasını dinlediler ve sonrasında kendisiyle sohbet etti. Toplantıya katılanlar arasında DPI'in Uzmanlar Kurulu üyeleri, AB ve Birleşik Krallık Dışişleri temsilcilerinin yanı sıra İrlanda'nın Türkiye Büyükelçisi de yer aldı.

DPI CEO'su Kerim Yıldız, toplantıya tüm katılımcılara, fon sağlayıcılara ve katılım gösteren danışmanlara hoş geldiniz diyerek başladı. Yıldız, açılış konuşmasında COVID-19'un sadece DPI'in çalışmalarını değil diğer STK'ları da etkilediğini, benzeri daha önce görülmemiş bu durum-

Kerim Yıldız, DPI CEO, addressing participants during the online roundtable.

DPI CEO'su Kerim Yıldız, sanal toplantının katılımcılarına hoşgeldiniz dedi.

and highlighted the importance of exploring new ways to effectively deal with this unprecedented situation. He also highlighted that civil society should play an instructive role in defending human rights and freedoms that may come under threat as a direct consequence of the government responses to tackling the pandemic.

Text BoxDespite the challenges presented by the pandemic, DPI will continue its work through online meetings in order to implement its project's objectives and keep dialogue alive.

The floor was then given to the speaker, Pat Hynes, who delivered an insightful presentation that detailed the role that civil society actors played on in the Northern Ireland peace process, as well as the implications that Brexit poses. The online meeting was moderated by DPI's Head of Turkey Programme, Dr Esra Elmas.

la etkin bir biçimde başa çıkabilmek için yeni yöntemlerin bulunması gerektiğini belirtti. Yıldız aynı zamanda sivil toplumun, hükümetlerin pandemiyle mücadelesi esnasında vereceği tepkilerin insan haklarını ve özgürlüklerini tehlikeye atabileceğini, sivil toplumun bunları korurken herkese örnek olması gerektiğini ifade etti.

Text BoxPandeminin sebep olduğu zorluklara rağmen DPI, sanal toplantılarla çalışmalarına devam ederek projesinin hedeflerini yerine getirecek ve diyalogu sürdürecektir.

Yıldız'ın açılış konuşmasından sonra sözü alan konuşmacı Pat Hynes, Kuzey İrlanda'daki barış sürecinde sivil toplum aktörlerinin rolünü detaylarıyla açıklayan bir sunum yaptı. Sanal toplantı, DPI'nin Türkiye Programı Direktörü Dr. Esra Elmas tarafından yönetildi.

The role of civil society in the case of the Northern Ireland peace process: challenges and opportunities

Pat Hynes opened the first session with a presentation on the multitude of roles that civil society has played in Northern Ireland at different times. Hynes noted that civil society in Northern Ireland was able to amplify the voices within local communities and mediate the conflict during periods of strife in the region; civil society was also able to take the risk that politicians could not take. Hynes continued by stating that civil groups worked with combatants, ex-combatants, paramilitaries respectively, with an aim of including them in the political conversation. Moreover, it was highlighted that due to the grassroot nature of civil society, it created visibility for groups and pressing issues that had previously been excluded from the political conversation. They explored new problems and worked to build new relationships between different sectors of society.

The speaker noted that in the 1990s, the main role of civil society revolved around facilitating highly confidential dialogue; it aimed to create comprehensive and inclusive dialogue, which meant that unlike political parties, civil groups were prepared to take a lot of risks, especially with regards to disagreements during the process.

Hynes underlined the role of civil society in organising group sessions and workshops that encouraged free-flowing discussion rather than positional dialogue. This allowed for a more dynamic and interactive dialogue, and for the deepening of relationships and trust among the group. In this setting, participants enjoyed the full control of agenda-setting, while civic groups took the role of strategically managing the engagement process. Moreover, civic groups agreed to continue the discussion until everyone had their question answered, and everyone's issues were acknowledged.

"Deepening trust and relationships is the key to conflict resolution."

Kuzey İrlanda Barış Sürecinde Sivil Toplumun Rolü: Zorluklar ve Fırsatlar

Pat Hynes, konuşmasına sivil toplumun Kuzey İrlanda'da farklı dönemlerde oynadığı çeşitli rollere dikkat çekerek başladı. Hynes, Kuzey İrlanda sivil toplumunun yerel topluluklar içindeki sesleri duyulur hâle getirdiğini, bölgede koşulların sertleştiği dönemlerde dahi çatışma bağlamında arabuluculuk görevini üstlendiğini ifade etti. Sivil toplum siyasetçilerin alamadığı riskleri alabilme kapasitesine sahipti. Hynes, sivil grupların gerillalarla, eski gerillalarla ve paramiliterlerle birlikte çalıştığını, bu grupları siyasi diyaloga dahil etme hedefi güttüğünü belirtti. Sivil toplumun taban örgütlenmesi modelinden dolayı geçmişte siyasi diyaloglarda kendine yer bulamayan grupların ve önemli meselelerin görünürlüğü arttı. Bu problemleri ele alan sivil toplum grupları, toplumun çeşitli kesimleri arasında yeni ilişkiler tesis etmeyi hedefledi.

Konuşmacı, 1990'larda sivil toplumun esas rolünün oldukça gizli görüşmelere aracılık etmek olduğunu belirtti. Bu dönemde sivil toplum, kapsamlı ve kapsayıcı diyalog oluşturmayı hedefledi; siyasi partilerden farklı olarak sivil toplum grupları, bilhassa süreçteki anlaşmazlıklar bağlamında risk almaya daha açıktı.

Pat Hynes,
Glencree
Centre
for Peace
Reconciliation,
İrlanda.

Pat Hynes,
Glencree Barış
ve Uzlaşma
Merkezi,
İrlanda.

It was noted that within the Ireland context, people have a common history, but they have different memories, which creates enormous gaps in terms of managing the conversation. In the early 1990s, the democratic space was preoccupied by political parties. The civil society took the role to create a structure where it could deepen the relationship between conflicting parties. They managed different hopes and aspirations and upheld the spirit that each party's aspiration was equally valid and had to be presented.

After the signing of the Good Friday Agreement, the civil society's agenda changed to dealing with the issue of weapons, and the obstacles of implementing the agreements. Weapons illustrated the absence of trust between the parties, which was the primary concern in the post-agreement period. Civil society learnt that deepening the trust and relationship between the parties was the key to overcoming this hurdle. They were also successful in creating space for individuals to reflect on their personal grievances whilst understanding the concerns of the opposite side.

Concluding Remarks

In the long learning process of peacemaking, civil society learnt that they had to accept mistakes and initiate the dialogue process, in all circumstance. Today, the issue of memory is still the most challenging task to maintaining peace. The education system must be cautious when it comes to in dealing with the past. Civil society actors are not mandated with teaching conflict or defining the past to younger generations. They choose to focus on the opportunities which could strengthen future relationships. They agree on the fact that people must live peacefully in the future, instead of returning to the conflict in the past.

“Çatışma çözümünün temelinde ilişkileri ve güven duygusunu sağlamlaştırmak yer alır.”

Hynes, sivil toplumun hiyerarşik diyaloglardan ziyade serbest diyalogu teşvik eden grup oturumları ve çalıştaylar düzenlemede önemli bir rolü olduğuna dikkat çekti. Bu sayede gerçekleşen dinamik ve etkileşimsel diyaloglar, grup içinde ilişkilerin sağlamlaşmasını ve karşılıklı güvenin artmasını sağladı. Bu bağlamda gündem tamamen katılımcılar tarafından belirlenirken sivil toplum grupları, stratejik biçimde süreci idare etti. Ayrıca sivil toplum grupları, herkesin soruları cevaplanana ve sorunları ciddiye alınana dek tartışmayı sürdürmeyi bir ilke olarak benimsedi.

İrlanda bağlamında toplumun ortak bir tarihi olduğu, ama bunu farklı biçimlerde hatırladıkları söylenir; bu da diyalogu yönetme açısından idare etmesi oldukça güç sorunlar çıkarıyor. 1990'ların başında demokratik alan, tamamen siyasi partilere odaklanmış durumdaydı. Sivil toplum, çatışmanın tarafları arasındaki ilişkiyi güçlendirebilecek bir yapı oluşturma rolünü üstlendi. Tarafların birbirinden farklı umutları ve beklentileri vardı; sivil toplum bunların hepsine alan açtı ve tüm tarafların hedeflerinin geçerli olduğunu, hepsinin ifade edilmesi gerektiğini savundu.

Hayırlı Cuma Anlaşması'nın imzalanmasının ardından sivil toplumun gündemi değişti; silahlar meselesi ve anlaşmaların uygulanmasının önündeki engellere odaklandı. Silahlar konusu, tarafların birbirlerine güvenmediğini gösterir nitelikteydi; anlaşma sonrası dönemin başlıca meselesi buydu. Sivil toplum, bu sorunu aşmanın yolunun taraflar arasındaki güveni ve ilişkiyi sağlamlaştırmaktan geçtiğini anladı. Sivil toplum, bireylere kişisel mağduriyetlerini değerlendirirken karşı tarafın kaygılarını da anlayabilecekleri bir alan açmakta başarılı oldu.

Son sözler

Barış sürecinde sivil toplum, koşullar ne olursa olsun hataların kabul edilmesi ve diyalogun başlatılması gerektiğini öğrendi. Günümüzde barışın sürdürülmesi konusunda karşılaşılan en büyük zorluk, hafızaya ve anılara dair. Eğitim sistemi geçmiş konusunda dikkatli olmalı. Gençlere çatışmayı öğretmek ya da geçmişi tanımlamak sivil toplum aktörlerinin görevi değil. Bunun yerine gelecekteki ilişkileri güçlendirebilecek fırsatlara odaklanmayı tercih ediyorlar. Gelecekte herkesin barış içinde yaşaması ve geçmişteki çatışmalara geri dönülmemesi gerektiği konusunda hemfikirler.

Topics of Further Discussion: Questions and Answers

With the COVID-19 pandemic, the world is going through unprecedented times. Many argue that as a result of the pandemic, the systems that we live in will be questioned and change. Considering all this and keeping in mind the reality of Brexit and the negotiations with the EU, what can be said about the future of Northern Ireland?

Hynes started by acknowledging that it is difficult to make predictions. From Ireland's perspective, Brexit has been a negative experience. Over the years, Ireland has greatly benefited from its European Union membership and played an influential role in shaping both the union and its policies. It is a great disappointment that the UK is departing from the EU because the mutual membership has strengthened the relationship, allowed both countries to cooperate on several issues at various levels of government from local to national. In terms of Northern Ireland, there is no doubt that the mutual membership of the European Union made a lot of the citizen related issues much easier to resolve. When the borders were taken down in 1992, military and security issues were left to be dealt with and were addressed through the peace process.

Hynes expressed his confidence in the EU Task Force for Relations with the United Kingdom headed by Michel Barnier and the EU officials that are dealing with Brexit who have been fully aware of the delicacy of the situation that Northern Ireland represents as the UK departs. The solidarity that all member states showed and continue to show has been crucial in bringing the United Kingdom back to their obligations under the agreement.

In the coming weeks, given all the restrictions that the pandemic poses on everyone, it will become clearer what the United Kingdom will do in terms of their departure. The government has indicated that they would like to leave by January 2021. Given the economic impact that the COVID-19 will likely have, the United Kingdom might see this as a way of delaying their departure and reaching a more measured sense of pace and time. There is still a lot to be done, but the most important points are to give a degree of confidence to the people of Northern Ireland and to start rebuilding relationships, designing new relationships that can emerge in the new fu-

Soru – Cevap Oturumu

COVID-19 pandemisi, eşi benzeri görülmemiş bir dönemi başlattı. Çoğu insana göre pandemi, hâlihazırdaki sistemlerin sorgulanmasına ve değişmesine sebep olacak. Bütün bunları, bir yandan da Brexit realitesini ve AB müzakerelerini göz önünde bulundurursak Kuzey İrlanda'nın geleceğine dair neler söyleyebilirsiniz?

Hynes, sözlerine tahminde bulunmanın güçlüğüne değinerek başladı. İrlanda açısından bakılırsa Brexit kötü bir tecrübe oldu. Geçmişten günümüze İrlanda, AB üyeliğinden hem oldukça istifade etti, hem de birliğe ve birliğin politikalarına ciddi boyutta yön verdi. İngiltere'nin AB'den çıkıyor olması üzücü, zira iki ülkenin de üye olması aradaki ilişkiyi sağlamlaştırır, ülkelerin yerelden ulusala çeşitli hükümet düzeylerinde işbirliği yapmasını mümkün kılan bir unsurdu. Kuzey İrlanda bağlamında ise, iki ülkenin de AB'ye üye olmasının vatandaşlığa ilişkin sorunların çözülmesini daha kolay kıldığı kesindi. Sınırlar 1992'de kaldırıldığında askeri meseleler ve güvenlik meselelerinin barış süreci esnasında ele alınacağı öngörülmüştü, öyle de oldu.

Michel Barnier liderliğindeki AB Birleşik Krallık'la İlişkiler Görev Gücü'ne duyduğu güveni ifade eden Hynes, Brexit'le ilgili çalışan AB görevlilerinin, Kuzey İrlanda'daki durumun hassasiyetinden haberdar olduğunu belirtti. Üye devletlerin gösterdiği ve göstermeye devam ettiği dayanışma, İngiltere'ye anlaşma bağlamındaki yükümlülüklerini hatırlatma konusunda çok etkili oldu.

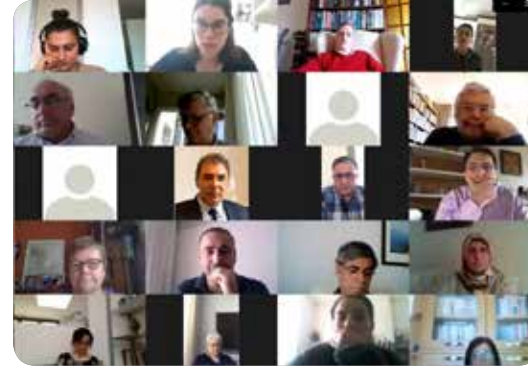
Pandeminin sebep olduğu kısıtlamalar da hesaba katılırsa, önümüzdeki haftalarda İngiltere'nin Brexit bağlamında neler yapacağı daha net bir hâle gelecek. Hükümet, Ocak 2021'e kadar ayrılmayı hedeflediğini dile getiriyor. COVID-19'un ekonomide yaratması muhtemel etkileri düşünürsek, İngiltere'nin bu durumu Brexit'i biraz daha geciktirmek için kullanacağını, daha geniş bir zamanda daha yavaş bir tempoyla ilerlemek isteyebileceğini tahmin edebiliriz. Yapılacak çok şey var daha, fakat en önemlisi Kuzey İrlanda halkına bir nebze de olsa güven duygusu sağlamak ve gelecek bağlamında yeni ilişkiler inşa etmeye başlamak. Bu bağlamda geçen yıl epey ilerleme sağlandı. Kuzey İrlanda Meclisi neredeyse üç yıldır kapalıydı. İrlanda ve İngiltere hükümetleri ve eski Kuzey İrlanda Bakanı birlikte çalışarak meclisin yeniden açılmasını sağladılar; bu kayda değer bir başarıydı. Bunun olumlu bir gelişme olmasının sebebi, Brexit sonrası dönemde bile iki hükümetin birlikte çalışabileceğini göstermesi. Dahası, Brexit ilerledikçe Kuzey İrlanda'nın konumunu, ihtiyaçlarını ve taleplerini dile getirebilecek bir kurumun mevcut olması açısından da meclisin

ture context. In this sense, there has been reasonably good progress in the last year. The Northern Irish Assembly had been closed for almost three years. Both the Irish and British government and the previous Secretary of State for Northern Ireland worked together and achieved a very significant degree of success at resuscitating the assembly. This was a positive development because it meant that, even in the post-Brexit environment, the two governments could work together. Furthermore, resuscitating the assembly was also important to make sure that, as Brexit develops, there is a functioning institution that could articulate the perspective of Northern Ireland, all its needs and requirements. In conclusion, there will be tricky discussions ahead, but it will not be anything that people have not seen before.

What is the difference between managing the process and managing the agenda? Why is it important to prioritise managing the process?

As a mediator or as an organisation that is trying to foster a space to encourage people to join the conversation, it is important to not be seen as setting out an agenda or deciding what will and will not be discussed. It should be left to participants to bring their issues into the room. People might agree or disagree on various issues, but what is important is to understand that those issues are important for the given community, individual, or group. Hynes expressed that, during the negotiations about the conflict in Northern Ireland, they were quite happy to accept anyone in the room and accepted the issues that they brought along.

Hynes underlined that the process of engagement is different. There are very different processes of dialogue. During the process that led to the negotiations, Glencree's Political Dialogue workshops decided not to use positional dialogue to avoid having many repetitive positional statements. They wanted to create an environment where participants could really try and understand the dilemmas that were being placed in front of them. In some cases, this meant that in a workshop session with fifteen people only two people would talk. This would put other people in a position where they had to listen, learn, and understand through dialogue what exactly was the matter in hand, the nature of the issue. This also meant that the discussions were most likely going to get very heated and heavy, and facilitators had to prepare themselves. The priority was to create an environment where people felt that they were heard and what they said was internalised by the other.

Participants listening to Pat Hynes.

Pat Hynes'i dinleyen katılımcılar.

yeniden kurulması çok önemliydi. İleride bu konuda tartışmalar yaşanabilir, ama bunlar benzerleri geçmişte de tecrübe edilmiş tartışmalar olacaktır.

Süreci yönetmek ve gündemi yönetmek arasındaki fark nedir? Süreci yönetmeyi öncelikli kılmak neden önemli?

İnsanların diyaloga katılmasını teşvik edecek bir alan açmaya çalışan bir arabulucunun ya da kurumun gündemi belirliyor, neyin konuşulup neyin konuşulmayacağını kararlaştırmış gibi algılanmaması gerekir. Konuları gündeme getirenler katılımcılar olmalı. İnsanlar çeşitli konulara dair fikir birliği ya da anlaşmazlıklar tecrübe edebilir, fakat esas olan bu konuların topluluk ya da bireyler için önemli olup olmadığıdır. Hynes, Kuzey İrlanda çatışmasının müzakereleri esnasında masaya oturmak isteyen herkese kapılarının açık olduğunu, tartışmak istedikleri bütün konuların gündeme alındığını ifade etti.

Hynes, katılım sürecinin daha farklı olduğunu vurguladı. Birbirinden epey farklı diyalog süreçleri mevcut. Müzakerelere giden süreçte Glencree'nin Siyasi Diyalog çalıştaylarında konumsal diyalogların kullanılmamasına, zira bu tür diyalogların tekrarlara yol açtığına kanaat getirildi. Glencree, katılımcıların önlerindeki açmazları gerçekten kavrayabilecekleri bir ortam yaratmak istiyordu. Kimi zaman çalışmaya katılan on beş kişiden sadece ikisi diyaloga giriyordu. Bu durumda diğerleri diyalogu dinleyerek sorunun ne olduğunu gerçek anlamda idrak ediyordu. Böylesi tartışmalar kimi zaman epey şiddetli seyrettiği için kolaylaştırıcıların da buna yönelik tedbir alması gerekiyordu. Öncelik, insanların sözlerinin karşısındakiler tarafından duyulduğunu ve içselleştirildiğini hissedebilecekleri bir ortam oluşturmaktır.

Having the same history but different memories about the shared history is also something relevant in the Turkish case. How can we create common memories?

Hynes expressed that, personally, the issue of memory was one of the most challenging topics. Ireland has a very difficult and protracted history. People do not even have a common memory of the civil war that happened over a hundred years ago. So, talking about incidents that took place between 35 and 50 years ago is still a very delicate issue. People are still very hurt. Trying to reach conclusions about how people remember the past was, and continues to be, an extraordinarily difficult conversation. For example, almost 4,000 people were killed in the conflict in Northern Ireland. There were around 40,000 incidents of violence. Since the signing of the agreement, there have been 4,000 trauma-related suicides. There is a huge amount of trauma and psychological damage caused by the conflict.

An example of how people remember differently can be the different ways in which people commemorate the past. Many Republicans commemorate their actions against the British, against their neighbours in their community who wore the uniform. These commemorations would take place in the community, in front of people who they must live with, but politically disagree. For a lot of people, these are moments of confrontation, moments when two ideas of remembering the past confront each other. The Unionist and those who wore British uniforms find themselves in a position where they have to defend their face and community against what they have seen as unjust attacks. The Protestant Unionist tradition remembers their lost ones differently, in a quieter manner. They will go to their home, have an empty chair at the table, and will never speak about it. For Roman Catholics on the other side -the Nationalist tradition-, the communal nature of Catholicism in terms of sharing experiences makes acts of commemoration very different. Trying to, even on a cultural basis, bring those perspectives into one place is a very difficult thing to do. This example also demonstrates how people remember the past is not only about the past but could potentially create a greater division today. There has been some success in getting the perspectives of others listened, but we will have to agree that there will not be a single version of the past that everyone remembers.

Ortak bir geçmişe sahip olmak ama bu geçmişi farklı hatırlamak Türkiye’de de sık tecrübe ettiğimiz bir durum. Peki ortak geçmişimize dair ortak anılara nasıl sahip olabiliriz?

Hynes, kişisel olarak hafıza konusunun kendisini en çok zorlayan konulardan biri olduğunu ifade etti. İrlanda’nın çatışmalarla ve gerilimlerle dolu bir tarihi var. İnsanlar yüz yıldan fazla bir süre önce gerçekleşen iç savaşı bile aynı şekilde hatırlamıyor. Dolayısıyla 35 ila 50 yıl önce gerçekleşmiş olaylardan bahsetmek hâlen oldukça zor ve hassasiyet gerektiriyor. İnsanların duygularındaki yaralar henüz kapanmış değil. İnsanların geçmişi nasıl hatırladıklarına dair çıkarımlarda bulunmak, bu konu üzerine diyalog oluşturmak geçmişte zordu, günümüzde hâlen zor. Örneğin Kuzey İrlanda çatışmasında neredeyse 4000 kişi öldürüldü. Yaklaşık 40000 şiddet olayı yaşandı. Anlaşma imzalandığından bu yana travma kaynaklı 4000 intihar kaydedildi. Çatışmanın sebep olduğu travma ve psikolojik hasar çok büyük. İnsanların geçmişi nasıl farklı hatırladıklarına örnek olarak geçmişi nasıl andıklarına bakabiliriz. Pek çok Cumhuriyetçi, İngilizlere ve yaşadıkları topluluğun içinde yer alan üniformalı komşularına karşı gerçekleştirdikleri eylemleri gururla anıyor. Bu anımlar bizzat kendi mahallelerinde, birlikte yaşadıkları ama siyaseten anlaşamadıkları insanların da önünde gerçekleşiyor. Çoğu kişi için bu anımlar bir yüzeleşme anı; geçmişin nasıl hatırlanacağına dair iki rakip fikir birbirleriyle yüzleşiyor. Birlikçiler ve Birleşik Krallık üniforması giyenler ise kendilerini ve topluluklarını, haksız saldırılar olarak gördükleri bu eylemlere karşı savunma mecburiyeti hissediyor. Protestan – Birlikçi gelenekte kayıplar daha farklı ve sessiz bir usulle anılıyor. Evlerinde, yemek masalarında kaybettikleri yakınlarına adanmış boş bir sandalye bulunduruyorlar örneğin; ama kayıplarına dair asla bir şey söylemiyor ya da konuşmuyorlar. Karşı taraftaki Katolikler, yani milliyetçi geleneğe ait olanlar için ise Katolikliğin cemaat odaklı yapısı, tecrübelerin ve duyguların paylaşılmasını gerekli kılıyor; bu da anımları farklı bir hâle getiriyor elbette. Sadece kültürel bağlamda bile bu farklı bakış açılarını bağdaştırmaya çalışmak oldukça güç bir iş. Bu örnek aynı zamanda insanların geçmişi nasıl hatırladıklarının sadece geçmişle ilgili bir mesele olmadığını, günümüzde de ciddi ayrılıklar doğurma riski taşıdığını gösteriyor. Başkalarının bakış açısını dinlemek ve anlamak konusunda elde edilen başarılar var fakat şunu da kabul etmeliyiz ki nihayetinde herkesin geçmişi aynı şekilde hatırlaması, mümkün olacak bir şey değil.

Participants during the discussion session.

Tartışma oturumu esnasında katılımcılar.

How is it possible for people to deal with the legacy of violence, especially in terms of people who used to be involved in active conflict and who later joined politics?

The abovementioned dilemma about having a common history, but not having a common memory is also valid in this case. In this sense, Hynes mentioned that he is still struggling with this question. Maybe there is not an answer in terms of how you adequately address the awfulness of those 25 years - between 1970 and 1995. The most important thing is to acknowledge the harm that was done. If organisations who were engaging in violence, including states, acknowledge the harm that they caused, that is a major step for people who have lost people either in their families or communities.

It is also important to acknowledge that, at the end of the day, the violence was senseless. Looking at things from a southern perspective, the state always opposed the use of violence as a means of resolving a political problem. The violence only deepened the problem and it deepened the problem to such an extent that in Northern Ireland, and on the island of Ireland, today people are left with the challenge of legacy.

Building on his experience in the negotiations process in Papua New Guinea, Hynes underlined that people in Papua New Guinea faced similar challenges to those in Ireland. In an island community of 300,000 people, around 25,000 people were murdered. They are looking back and trying to find a way to make sense of the situation. There too there was a political dispute that was not addressed with politics but with violence, therefore deepening the divisions. The processes are a journey that people need to go on, try to learn, and discover as they go. A new language, a new approach, and a way of engaging with communities that have been estranged and are hurt, must be developed. The use of language, in the moment and after the conflict, is crucial.

İnsanlar geçmişteki şiddetin günümüzdeki etkileriyle nasıl başa çıkıyor? Özellikle de eskiden çatışmada bizzat faalken sonradan siyasete katılanlar için bu nasıl mümkün olabilir?

Demin bahsettiğimiz ortak bir geçmişe sahip olmak fakat geçmişi farklı şekillerde hatırlamak çıkmazı bu durumda da geçerli. Hynes, bu konuda kendisinin de net bir cevap veremediğini ifade etti. 1970 ile 1995 arasındaki o korkunç yılların nasıl ele alınacağı, belki de hiçbir zaman tam anlamıyla bilinemeyecek. Esas önemli olan, verilen hasarın tanınması. Şiddeti yaratan kurumlar (buna devletler de dahil) sebep oldukları hasarı kabul etmeli; bu, ailelerinden ya da tanıdıklarından kayıplar yaşayanlar için önemli bir adım.

Günün sonunda bütün bu şiddet olaylarının hiçbir işe yaramadığını kabul etmek de gerekli. Olan bitene güneyden, yani İrlanda Cumhuriyeti'nden bir perspektifle yaklaştığımızda, siyasi sorunları çözmek için şiddeti araçsallaştırmaya devletin her daim karşı çıktığını görüyoruz. Şiddet olayları sorunu içinden daha da çıkmaz bir hâle getirdi, günümüzde hem Kuzey İrlanda'da hem de bir bütün olarak İrlanda'da yaşayan insanlar şiddetin mirasıyla başa çıkmak zorunda.

Papua Yeni Gine'deki müzakere süreci tecrübelerine değinen Hynes, burada da insanların İrlanda'ya benzer sorunlar yaşadığını belirtti. Nüfusun 300 bin olduğu bu ada ülkesinde yaklaşık 25 bin kişi öldürüldü. Halk, bu durumun nasıl anlamlandırılabilceğini çözmeye çalışıyor. Ülkedeki siyasi anlaşmazlıklar siyasetle değil şiddetle çözülmeye çalışıldığı için mevcut ayrımlar daha da derinleşmiş. Bu süreçlerde insanlar devam ettikçe, ilerledikçe yeni şeyler öğreniyor ve keşfediyor. Yeni bir dil, yeni bir yaklaşım, incinmiş ve zarar görmüş topluluklarla iletişim kurabilmek için yeni bir yöntem geliştirilmeli. Çatışma anında ve sonrasında dilin kullanımı hususu özellikle önemli.

Sivil toplumun rolünün önemine çatışma çalışmalarında ve akademi sıklıkla değinilir, fakat gerçek süreçlerde aktör olarak rolleri genelde içselleştirilmez. Böylesi süreçlerde genelde devlet aktörleri, aracı devletler ve çatışan taraflar daha baskın oluyor. Sivil toplum aktörleri, ya da örneğin dini kişilikler müzakere süreçlerinde gerçekten etkin roller oynayabilir mi?

Kuzey İrlanda'da süreç, Clonard Manastırı'ndaki Katolik rahiplerle başladı. Peder Alec Reid ve Peder Gerry Reynolds öne çıkan iki kişiydi

The importance of the role of civil society is often mentioned in conflict studies and academia, but they are hardly ever essentialised as actors in actual processes. It seems as if such processes are often dominated by state actors, intermediary states, and warring parties. Does civil society or actors such as religious figures really play influential roles in negotiation processes?

In Northern Ireland, the origins of the process began with Catholic priests in Clonard Monastery. Notably, two influential figures were Father Alec Reid and Father Gerry Reynolds. They were heavily impeded in their community in West Belfast, seeing all the horrors of the conflict as actual community workers and representatives. On the protestant side, Reverend Ken Newell, John Dunlop, and others were amongst those who very early on went into conversations with Gerry Adams and other senior Republicans who would have been involved in the violence. As early as the mid-1980s, there were other actors in Derry/Londonderry such as the Quakers. Furthermore, various community workers were involved in discussions and in bringing the British government into the negotiations, in creating links to explore and discover what kind of public statements by the British might attract the attention of the IRA, to ultimately pull them into the process. The process was not just governmental. It could not have been. Governments can move things politically, they can sign agreements, win elections and be politically endorsed, but when it comes to the implementation on the ground, if you do not have key civil society actors who are willing to act as almost an element of social capital in society and sell the very hard details of the agreement to the people, then the agreement is not going to stick. Compromises were not embraced with open arms. Politicians move on to the next issue. The agreement that was reached and compromises that it involved for every side had to be explained and people had to be convinced. Civil society did that.

It was important to bring civil society into the negotiation table also because sometimes discussions were very highbrow, and civil society actors brought it back to the ground and to the real issues, to adequately reflect the needs of people who had been very profoundly affected by the violence. The agreement was there to end the violence, to create a new sense of relationships, to develop institutions that would better the economic and social reality. You could not have had those kinds of conversations without the civil society actors.

At this point, another participant who also has experience with the conflict and civil society actors in Northern Ireland contributed to the discussion.

bu süreçte. Batı Belfast'taki mahallelerinde, şiddetin korkunçluğunu bizzat tecrübe ettiler, orada çalışan ve bir nevi oranın halkını temsil eden kişilerdi ikisi de. Protestan tarafta ise Rahip Ken Newell, John Dunlop ve diğerleri, daha en baştan Gerry Adams'la ve şiddet olaylarına karışan diğer üst düzey Cumhuriyetçilerle diyalog kurdu. Daha 1980'lerin ortasında bile Derry/Londonderry'de sürece dahil olan diğer aktörler vardı, örneğin dini bir topluluk olan Quaker'lar. Dahası, İngiltere hükümetini müzakerelere dahil etmek için, bağlantılar oluşturmak ve İngiltere'nin nasıl beyanlarda bulunarak IRA'nın ilgisini çekip onları da sürece dahil etmesini sağlayabileceğini anlamak için çalışan ve çaba gösteren pek çok sosyal hizmetler görevlisi vardı. Yani süreç sadece hükümet düzeyinde değildi, öyle bir süreç mümkün olmazdı. Hükümetler siyasi bağlamda eylemlerde bulunup anlaşmalar imzalayabilir, ya da seçimleri kazanıp destek toplayabilir ama sahada uygulamaya geçmek hususunda sivil toplum aktörlerine ihtiyaç vardır. Bu aktörler anlaşmanın kabul etmesi güç unsurlarını dahi topluma kabul ettirmek için çaba harcamadığı sürece anlaşma uzun süre geçerli olmayacaktır. Zira uzlaşmaları kimse çok gönüllü olarak kabul etmedi. Siyasetçiler bir konudan diğer konuya geçme konusunda tereddüt göstermez. Sağlanan anlaşmanın ve iki tarafa yönelik içerdiği uzlaşmaların herkese açıklanması, insanların ikna edilmesi gerekiyordu. Bunu yapan da sivil toplum oldu.

Sivil toplumu sürece dahil etmek şu açıdan da anlamlıydı: bazen tartışmalar çok üst düzeyde gerçekleştiği için sivil toplum aktörlerinin bu seviyeyi biraz aşağıya çekerek gerçekte tecrübe edilen sorunları masadaki herkese hatırlatması gerekiyordu. Bu sayede, çatışmadan ve şiddet olaylarından ciddi biçimde zarar gören insanların ihtiyaçları da yeterince temsil edildi. Anlaşmanın amacı şiddeti sonlandırmak, yeni bir bağlamda ilişkiler oluşturmak, ekonomik ve toplumsal durumu iyileştirecek kurumlar geliştirmektir. Bu amaca yönelik konuşmalar, sivil toplum aktörleri olmadan gerçekleşemezdi.

Bu noktada, Kuzey İrlanda'daki çatışmaya ve sivil toplum aktörlerine aşına olan bir katılımcı tartışmaya katkıda bulundu. Ateşkesten önceki dönemi değerlendiren katılımcı, bu dönemde özellikle dikkatini çeken üç unsur olduğunu belirtti. İlk olarak, çatışmayı bir nebze de olsa sivil toplumun kontrol ettiği öne sürülebilir. Çatışma daha da yayılabilirdi. Sendikalar, örgütler ve çeşitli topluluklar sokağa çıkıp büyük protesto faaliyetleri düzenledi. Kuzey İrlanda gibi küçük bir toplumda

Reflecting on the period before the ceasefires, the participant noted three points about the period. Firstly, it can be argued that to an extent civil society controlled the conflict. The violence could have expanded even further. The trade union movements, organisations, community movements got out to the streets and organised massive protests. These were significant in a small society like Northern Ireland. Secondly, civil society was able to amplify the voices within local communities. There was a lot of talk about communities fighting with each other and indeed fighting the British army were. However, equally, there was a lot of conflict within communities. Paramilitary feuds caused many deaths. Civil society was able to mediate within that context. Thirdly, civil society was in a position where they could take risks that politicians could not afford to take. They could sound out what was possible. They were in contact with key people in key positions, with “insider outsiders.” For example, people from within paramilitary groups who themselves had started to have a broader view about what was going on worked with civil society actors and explain to them the pressure points. In turn, civil society could initiate conversations and projects to explore those pressure points. This way, civil society actors made various contacts and worked with people, long before the ceasefires. The back-channelling was done at the intermediate level.

Another thing civil society did was to walk alongside those who were the most excluded. Whenever there was an initial talk with prisoners and their reintegration into society, civil society was there. In some cases, at odds with the British government, but using EU funding. Civil society played a role in creating visibility for people and groups that were excluded from the political space. Women’s issues were one of those. What civil society did, particularly before the ceasefires, was to use issues such as socio-economic issues, functional issues to try and create these relationships. For example, one of those excluded voices are women in protestant Unionist Loyalist areas. How do you bring more voices into the conversation, but also ensure that you increase complexity? What people are dealing with is not a conflict with just two sides but of a kaleidoscope.

Referring to the previous questions, the participant underlined the fact that Northern Ireland is a very young society. Therefore, discussing the kind of future people want is very important. In this sense, it is also important to note what kind of futures are being offered to people. Will this future be within a United Ireland, Northern Ireland, a variation of federalism, or within the UK? Here, a lot also depends on the reaction of the Republic of Ireland. If they look inwards and do not take account of Northern Ireland, it will be a step

Participants ask questions during the discussion session.

Tartışma oturumu esnasında katılımcılar soru soruyor.

bunlar göz ardı edilemeyecek şeyler. İkinci olarak, sivil toplumun yerel topluluklar içindeki sesleri herkese duyurduğunu belirtmek lazım. Toplulukların birbirleriyle ve hatta İngiliz ordusuyla çatıştığından epey bahsedildi, bu doğru. Fakat aynı zamanda toplulukların içinde de çatışmalar gerçekleşiyordu. Paramiliterlerin arasındaki kavgalar ve anlaşmazlıklardan kaynaklanan pek çok ölüm yaşandı. Sivil toplum bu bağlamda bir arabuluculuk görevi üstlendi. Üçüncü olarak, sivil toplum siyasetçilerin alamadığı riskleri alabilecek bir konumdaydı. Nelerin imkânlar dahilinde olup olmadığını test edebiliyordu. Örneğin paramiliter gruplardan kimi insanlar, olan bitene dair daha geniş bir bakış açısı geliştirip sivil toplumla birlikte çalışmaya ve sivil topluma neyin ne olduğunu açıklamaya başladı. Bu sayede sivil toplum aktörleri, ateşkesten çok önce temaslar kurup ilişkiler geliştirmeye başladı. Bu arka kanal iletişimi orta düzeyde gerçekleşti.

Sivil toplumun başka bir eylemi ise en çok dışlanan ve ötekileştirilen gruplara eşlik etmek oldu. Örneğin tutuklularla görüşmelerde ve tutukluların topluma yeniden kazandırılması konusunun gündeme geldiği ortamlarda sivil toplum da hep hazır bulundu. Kimi zaman İngiltere hükümeti buna karşı çıktı, fakat sivil toplum AB fonlarından faydalandı. Sivil toplum, siyasi alandan dışlanmış gruplar ve insanlar için görünürlük sağladı. Kadın meselelerini de bu bağlamda ele alabiliriz. Özellikle ateşkeslerden önce sivil toplumun yaptığı şey, sosyoekonomik meseleleri ve işleyişe dair kimi konuları gündeme getirerek kimi ilişkiler tesis etmekte. Örneğin Protestan, kraliyetçi ve birlikçi bölgelerdeki kadınlar, dışlanan gruplar arasında yer alıyor. Bu insanların sesini diyaloga dahil ederken bir yandan da meselelerin basite indirgenmemesini nasıl sağlayabilirsiniz? Burada sadece iki tarafı bulunan bir çatışma değil, pek çok boyuta sahip ve katmanlı bir durum var.

back. Finally, it should also be noted that the pandemic could present some opportunities, bringing people from across community divides together and raising socio-economic issues.

Many argue that the COVID-19 pandemic will have various positive or negative effects on our lives. Could the pandemic have an impact on negotiation processes?

Right now, it is extraordinarily difficult to access the potential impact of the pandemic on negotiation processes. Many are saying we will not go back to the same normality as before. With the vaccine, people will get back to a form of normality, but the pandemic has already affected many parts of our lives, including work on conflict resolution. For example, mediators will have to see under what conditions and how they can continue to host their conversations. Currently, Ireland is in a better position than many other places, but the essence of what mediators do, bring people together, face to face, to hear and understand each other will be challenging. But methods such as online meeting platforms, which DPI is already making use of, clearly represent an alternative.

What kind of measures were taken to prevent the restart of conflict, specifically in terms of education and language?

In the mid-1990s, the ceasefire did break down. It broke down because, for Republicans, the process of political engagement with the Unionists and the British government was not moving fast enough. They abandoned the ceasefire and planted a bomb in Canary Wharf. In any process, there will be setbacks. The Canary Wharf bombing was a major one. The effect it had was to bring the two governments together. A new focus was put on how to bring the paramilitary organisations into the process, in ways that constitutional and democratic politicians can also be in the room.

In terms of education, in the Republic of Ireland young people were not taught enough about the conflict because it was still new, and it was considered too difficult. People had to be very careful about how they por-

“One of the biggest steps of civil society was to listen. What is it that people want? Not a caricature of what they want, but what they say.”

Önceden söylenenlere değinilen katılımcı, Kuzey İrlanda'nın oldukça genç bir toplum olduğunu ifade etti. Dolayısıyla insanların nasıl bir gelecek istediklerinin konuşulması gerekiyor. Bu bağlamda insanlara nasıl gelececek sunulduğuna da bakmak lazım. Bu gelecek Birleşik İrlanda'da mı olacak, Kuzey İrlanda'da mı olacak, bir tür federe sistem mi oluşturulacak yoksa Birleşik Krallık'ta mı kalınacak? Bu noktada İrlanda Cumhuriyeti'nin tavır da belirleyici olacak. İrlanda Cumhuriyeti içe kapanıp Kuzey İrlanda'yı hesaba katmazsa geri adım atılmış olacak. Son olarak, pandeminin çeşitli fırsatlar yarattığını, farklı mahallelerden ve cemaatlerden insanları bir araya getirerek sosyoekonomik sorunların gündeme gelmesini sağladığını söyleyebiliriz.

Çoğu kişi, COVID-19'un hayatımızı kâh olumlu kâh olumsuz şekillerde etkileyeceğini söylüyor. Pandeminin müzakere süreçlerine etkisi olacak mı?

Şu anda pandeminin müzakere süreçlerine nasıl bir etkisi olacağını hesap etmek çok güç. Çoğu kişi, eski “normal”e geri dönmeyeceğini söylüyor. Aşu bulunduğu bir tür normalleşme yaşanacak, fakat pandemi hâlihazırda hayatımızın pek çok boyutunu etkilemiş durumda; buna çatışma çözümü çalışmaları da dahil. Örneğin arabulucular hangi koşullar altında ve nasıl diyalogu sürdürebileceklerini keşfedecekler. Şu anda pek çok başka yere kıyasla İrlanda iyi durumda, fakat arabulucuların esas işi, yani insanları bir araya getirmek, karşılıklı oturtup birbirlerini dinlemelerini ve anlamlarını sağlamak, epey zor hâle gelecek. Fakat DPI'nın kullandığı gibi sanal toplantı platformları da bu durumda bir alternatif oluşturuyor elbette.

Çatışmanın yeniden patlak vermesini engellemek için ne tür tedbirler alındı? Özellikle eğitim ve dil alanında neler yapıldı?

1990'ların ortasında ateşkes bozuldu. Bunun sebebi, Cumhuriyetçilere göre Birlikçilerle ve İngiltere hükümetiyle gerçekleştirilen siyasi diyalog sürecinin yeterince hızlı ilerlememesiydi. Ateşkesi sonlandıran Cumhuriyetçiler, Canary Wharf bölgesinde bir bombalı saldırı gerçekleştirdi. Tüm süreçlerde sorunlar çıkar. Canary Wharf saldırısı epey büyük bir sorundu. Saldırının sonucu olarak iki hükümet birbirine yakınlaştı. Paramiliter örgütlerin anayasal ve demokratik yollardan seçilmiş siyasetçilerle aynı masada oturmasının ve sürece dahil olmasının nasıl sağlanabileceği sorusuna yanıtlar arandı.

trayed the conflict to young people in textbooks or classrooms. Nowadays, there is greater awareness of what happened and what the conflict was about. But again, this is done very carefully. Glenree continues to work with schools, continue to work with the Department of Education, very much from the perspective of encouraging encountering other perspectives, other experiences, rather than settling on one view. Since the end of the conflict, there has been an enormous effort to make sure that the new generations do not look at things from the perspective of older generations. Development such as Brexit can pose difficulties. At the end of the day, people still do not agree on the future of the island of Ireland. However, there is a mechanism in place whereby people simply work towards improving relationships to a point where -in the future- people will agree on new constitutional arrangements. A lot of young people are focused on this. The option to join the Republic Ireland still stands as an option, but it is a binary answer to a very complicated question. There would still be many aspects that would require attention.

Turkey was already going through a challenging time and now there is an additional crisis due to the pandemic. Is it possible to turn a crisis into an opportunity for conflict resolution?

Hynes stated that in the case of Northern Ireland, the process started as a result of multiple crises. It could not continue the way it was. There was a mutual stalemate, neither side was winning. Actors realised that they were not going to be beaten, but they could also not achieve their political aims through fighting. In this sense, 1981 had an impact on Republicans. They did not run for the elections and did not get in the parliament. When the hunger strike of Republican prisoners started, and Bobby Sands who was a member of the parliament died, thousands of people showed up to his funeral. The Republicans started to question whether those people could vote for them. Having that many people gave them the strength to turn to the political movement, with Sinn Fein from within the IRA. They began running for elections. The concept of an elected arm of the movement started. They began to understand that bullets were costing them in ballots. If they wanted to win ballots, they had to use fewer bullets. Violence became costly. It was not one crisis, but it was the evolution of the violence. They wanted to embark upon a new project which was creating a political alternative and a political party that they believed in. It is rarely one event that leads to a process but of course, there were many important milestones.

“Sivil toplumun attığı en önemli adımlardan biri dinlemektir. İnsanların ne istediğini anlamak önemliydi; insanların ne istediğine dair kalıplaşmış düşüncelerin kırılması, gerçekten ne istediklerinin anlaşılması gerekiyordu.”

Eğitim bağlamında baktığımızda İrlanda Cumhuriyeti’nde gençlere ve çocuklara çatışmaya dair yeterince eğitim verilmediğini, zira konunun görece yeni ve ele alınması zor olarak görüldüğünü söyleyebiliriz. Ders kitaplarında ve sınıflarda çocuklara çatışmanın nasıl yansıtıldığına çok özen gösterilmesi gerekiyordu. Günümüzde neler olup bittiğine, çatışmanın neden gerçekleştiğine dair daha büyük bir farkındalık söz konusu. Fakat yine de herkes çok dikkatli davranıyor. Glenree okullarla ve Eğitim Bakanlığı’yla yürüttüğü çalışmalara devam ediyor; amaç bir görüşü dayatmaktan ziyade çeşitli görüşlerin ve tecrübelerin paylaşılmasını sağlamak. Çatışma sonlandığından beri, genç kuşakların olaylara eski kuşaklarla aynı şekilde yaklaşmamasını sağlamak için çok çaba harcandı. Brexit gibi gelişmeler bu bağlamda sorunlar yaratabilir. Günün sonunda insanlar arasında İrlanda adasının geleceğine yönelik bir fikir birliği yok. Fakat mevcut mekanizmalar sayesinde insanlar iyi ilişkileri sürdürmeye ve geliştirmeye yönelik çabalara devam ederse gelecekte bir gün, yeni anayasal düzenlemelerin nasıl olması gerektiğine dair fikir birliği sağlanacaktır. Pek çok genç bu konuya odaklanmış durumda. İrlanda Cumhuriyeti’ne katılmak bir seçenek olarak masada, fakat aslında böylesi karmaşık bir meseleye “evet/hayır” basitliğinde bir yanıt vermek mümkün değil. Çözülmesi gereken, ilgi gerektiren pek çok konu olacaktır.

Türkiye zaten zor zamanlardan geçiyordu, bunun üzerine bir de pandeminin yarattığı kriz ortamı bindi. Bu krizi çatışma çözümü bağlamında bir fırsata çevirmek mümkün olur mu?

Hynes Kuzey İrlanda örneğinde sürecin birden fazla krizin sonucu olarak başladığını ifade etti. Mevcut durumun devam edemeyeceğine dair ortak bir kanı oluşmuştu. Taraflar bir çıkmaza girmişti, kimsenin kazanamadığı bir durum mevcuttu. Aktörler yenilemeyeceklerini, fakat öte yandan siyasi hedeflerini savaşarak elde edemeyeceklerini anlamıştı. Bu bağlamda 1981

Participant contributing to the discussion on Turkey.

Katılımcılar Türkiye konulu tartışmaya katkıda bulundu.

One of the participants underlined that alongside the formal political arena, there were other arenas for participation. When Sinn Fein started to gain confidence within the electoral system, space was created within the community for movement. If there is a broader space for people, they can be exposed to broader ideas but also to challenges, and very often challenges from within their communities. One of the problems in many conflicts around the world and Northern Ireland is that when the opposition is demonised, pathways for people to engage in dialogue are cut and it becomes difficult to see an alternative to violence. In Northern Ireland, up until well after the ceasefire, people from paramilitary movements and anyone suspected to be associated with paramilitaries, including their political manifestations, were excluded. One of the biggest steps of civil society was to listen. What is it that people want? Not a caricature of what they want, but what they say. Later, they focused on how to utilize that information in such a way that was respectful and brought people together.

An interesting area of study can be the groups that have not been electorally successful like Sinn Fein and looking at the ways that they can also be included, without guaranteeing them that they are going to end up with a minister. For example, FARC in Colombia failed. People often mention politics with a small 'p' and Politics with a big 'P'. The big 'P' is government, the constitutional issue. The small 'p' is giving people the sense that they can make an influence and draw on their motivation and commitment.

yılı Cumhuriyetçileri derinden etkiledi. Seçimlere katılmadılar ve meclise girmediler. Cumhuriyetçi tutukluların açlık grevi başladı; milletvekili Bobby Sands hayatını kaybettiğinde binlerce insan Sands'ın cenazesine katıldı. Cumhuriyetçiler bu insanların kendilerine oy verebileceğini düşünmeye başladı. Büyük kitlelerin desteğine sahip olmak Cumhuriyetçilere IRA'nın içinde Sinn Fein'i kurarak siyasete atılma cesaretini verdi. Dolayısıyla hareket kendisine siyasi bir kol oluşturdu. Atılan kurşunların kendilerine seçim sandığında zarar verdiğini anlayan Cumhuriyetçiler, seçim kazanmak istiyorlarsa daha az kurşun atılması gerektiği kanaatine vardı. Böylece şiddetin maliyeti artmış oldu. Yaşanan şey tek bir krizden ziyade şiddetin evrim geçirmesiydi. Cumhuriyetçiler yeni bir projeye başlamak, siyasi bir alternatif oluşturmak, inanabilecekleri bir parti kurmak istedi. Böylesi bir sürece tek bir olayın yol açması nadirdir elbette; daha ziyade bir sürü olayın bir araya gelerek dönüştürücü bir etki yarattığını söyleyebiliriz.

Bir katılımcı, katılım için resmi siyaset alanından başka alanların mevcut olduğunu ifade etti. Sinn Fein'in seçimlerde kendine duyduğu güven arttıkça topluluk içinde harekete açılan alan genişledi. İnsanlara geniş alan tanınması yeni fikirlerle tanışmalarını sağlar, fakat öte yandan sıklıkla kendi topluluklarından kaynaklanan sorunlar yaşanmasına da sebep olabilir. Dünyanın pek çok yerindeki çatışmalarda olduğu gibi Kuzey İrlanda'da da önemli bir sorun, karşı tarafın şeytanlaştırılması ve bu sayede diyalogun yolunun kesilmesi, tek yöntem olarak şiddetin kalmasıydı. Kuzey İrlanda'da ateşkesten çok sonra bile paramilitler hareketten gelen insanlar ve paramilitlerle herhangi bir bağlantısı olduğundan şüphelenilen kimseler süreçten dışlandı. Sivil toplumun attığı en önemli adımlardan biri bu kişileri dinlemektir. İnsanların ne istediğini anlamak önemliydi; insanların ne istediğine dair kalıplaşmış düşüncelerin kırılması, gerçekten ne istediklerinin anlaşılması gerekiyordu. Sonrasında ise edinilen bu bilgilerin nasıl saygı çerçevesinde kullanılarak insanları bir araya getirmeye hizmet edebileceğine odaklanıldı.

Seçimlerde Sinn Fein gibi başarılı olamamış gruplara eğilmek ve süreçlere nasıl dahil edilebilecekleri üzerine kafa yormak (elbette kendilerine bakan çıkarma vaadinde bulunmadan) ilgi çekici bir çalışma konusu olabilir. Örneğin Kolombiya'da FARC başarısızlığa uğradı. İnsanlar küçük 's'li siyaset ile büyük 'S'li "Siyaset" arasındaki farktan söz eder sıklıkla. Büyük 'S'den kasıt hükümet, yönetim ve anayasal meselelerdir. Küçük 's'li siyaset ise insanlara bir fark yaratabileceklerini hissettirmek, onların motivasyonundan ve çabalarından faydalanmaktır.

Discussions and assessments on Turkey

During this session, participants discuss the various issues relating to civil society in Turkey.

Whether talking about the process in Ireland, South Africa, Philippines, or even the failed process in Turkey, one participant underlined the importance of looking at the balance of power between politics and society, and how the balance is maintained. According to the participant, the function of social groups and their individual or organised actions can play an important role, especially with regards to the legitimisation of the processes. For example, in South Africa when the support for the Truth and Reconciliation Commissions was compared before and after the broadcasts about the commissions started, there was a significant difference in the faith in the process. Drawing on his experience as a member of the Wise Persons Committee (WPC), the participant talked about how, even though the process failed, the WPCs played a significant role in increasing the legitimacy of the process and the public support for peace.

The experience also showed that the processes depend on public support. Another point that the participant made was that wherever the committees went, they first talked with civil society members. This put civil society in a position where they could shape politics. However, it must also be acknowledged that, compared to the political power, civil society was still not as influential. Still, this should not be interpreted as civil society can be avoided in processes.

Another participant who is an active civil society actor talked about turning crises into opportunities. In 2011, when the Syrian conflict emerged, the cities by the Syrian border deeply felt the consequences of the conflict as there was a major flux of refugees. In Urfa, civil society organisations formed a platform for humanitarian aid and brought together different civil society organisations. When the conflict did not end as they had initially anticipated, the platform continued to grow and increased their capacity, reaching more places and, with the help of a diverse range of organisations, tackling unforeseen problems. It could be argued that this case was an example of how a crisis

Tartışma ve Türkiye'deki durumun değerlendirilmesi

Bu oturumda katılımcılar Türkiye sivil toplumuna ilişkin çeşitli meseleleri ele aldı.

Konu İrlanda, Güney Afrika ve Filipinler süreçleri de olsa, Türkiye'deki başarısızlığa uğrayan süreç de olsa bir katılımcı, siyaset ve toplum arasındaki güç dengesine dikkat edilmesi gerektiğini, bu dengenin nasıl sağlandığının incelenmesi gerektiğini ifade etti. Katılımcıya göre toplumsal grupların ve örgütlü hareketlerin süreçleri meşrulaştırmakta önemli bir rolü olabilmektedir. Örneğin Güney Afrika'ya baktığımızda Hakikat ve Uzlaşma Komisyonları'na verilen desteğin, komisyona dair yayınlardan sonra arttığını görüyoruz. Akil İnsanlar Heyeti'ndeki tecrübelerine değinen katılımcı, süreç başarısızlığa uğramış olsa bile Akil İnsanlar Heyeti'nin sürecin meşruiyetini ve halkın sürece desteğini arttırmakta önemli bir rol oynadığını ifade etti.

Tecrübe aynı zamanda süreçlerin toplumsal desteğe ihtiyaç duyduğunu gösterdi. Katılımcı, heyetlerin gittiği her yerde ilk iş sivil toplum temsilcileriyle bir araya geldiğini söyledi. Bu sayede sivil toplum, siyasete yön verebilecek bir konuma geldi. Fakat öte yandan, siyasi güçle kıyaslandığında sivil toplumun çok da etkili olmadığını teslim etmek gerekir. Yine de bu, sivil toplumun süreçlere dahil edilmemesi gerektiği şeklinde yorumlanmamalıdır.

Text BoxSivil toplum alanında etkin bir aktör olan başka bir katılımcı ise krizleri fırsata dönüştürmekten bahsetti. 2011'de Suriye'deki çatışma başladığında Suriye sınırındaki şehirler çatışmanın etkilerini hissetti; bu şehirlere yoğun bir mülteci akını yaşandı. Urfa'da sivil toplum örgütleri insani yardım amaçlı bir platform oluşturdu ve bu çatı altında çeşitli sivil toplum örgütleri bir araya geldi. Çatışma beklenen sürede sona ermeyince platform büyümeye ve kapasitesini arttırmaya devam etti; bu sayede bir dizi kuruluştan destek alarak önceden öngörülmemiş sorunları da çözmeye başladı. Bu, krizlerin fırsata dönüştürülmesine, insanların ve örgütlerin bir araya getirilmesine bir örnek olarak gösterilebilir. Katılımcı aynı zamanda, hâlihazırda örgütlenmiş bir sivil toplum platformuna sahip olmanın barış süreçlerinde çok işe yaradığını ifade etti. Akil İnsanlar Heyeti bölgeye ilk geldiğinde,

could result in creating opportunities, bringing people and organisations together. The participant also talked about how having an already organised civil society platform was also useful during the peace process. When the WPC arrived in the region, they did not have difficulty in finding civil society leaders to talk to. There was an already existing and they organized various meetings with the WPC. The participant recalled that the meetings had gone very smoothly and nicely. The participant noted that there is a similar response to the pandemic and said that the platform was working together with the state, the municipality, and the governor's office, trying to ensure that there was an efficient response to the crisis.

One participant who is an active civil society actor from Diyarbakır talked about the importance of civil society participation and how civil society organisations from different political backgrounds could be brought together. According to him, there are two main issues: firstly, ensuring that the process is as accessible and as pluralist as possible; and secondly, keeping the dialogue alive during challenging times when it seems like the process has completely stopped and there is little hope. Ideally, the dialogue would continue at all levels. However, nowadays, dialogue on higher levels such as between HDP, AK Party or the government, and the PKK seems unlikely. Still, dialogue in lower levels such as within the civil society can continue. If peace is the goal, civil society members and organisations who look at issues differently and who come from different backgrounds should be brought together and work together.

The participant noted that when the peace process failed, pro-government conservative civil society organisations, following the government's lead, distanced themselves from peace initiatives. The arena was left to more left-leaning, secular organisations and some conservative, but not pro-government organisations to work on peace initiatives. Before, during the peace process, civil society gatherings used to be more representative. Nowadays, these different groups rarely come together. The participant talked about how in the previous organisations he worked in, they valued bringing people from different affiliations and backgrounds together. As a conservative, but not pro-government organization, by acting as a bridge, they prioritised enabling a dialogue between both sides. In the highly polarised environment, the number of such organisations is decreasing. The participant ex-

konuşacak sivil toplum liderleri bulmakta güçlük yaşamadı. Hâlihazırda mevcut olan örgütlerin liderleri, çeşitli vesilelerle Akil İnsanlar Heyeti'yle bir araya geldi. Katılımcı, görüşmelerin çok akıcı ve sorunsuz şekilde ilerlediğini ifade etti. Pandemi esnasında da sivil toplumun benzer bir biçimde harekete geçtiğini belirten katılımcı, platformun devletle, belediyeyle ve valilikle iş birliği hâlinde çalışarak krize etkin bir biçimde müdahale ettiğini söyledi.

Diyarbakırlı bir sivil toplum aktörü olan bir katılımcı ise sivil toplum katılımının öneminden bahsetti ve farklı siyasi eğilimlere sahip sivil toplum örgütlerinin bir araya gelebileceğini söyledi. Katılımcıya göre yapılması gereken iki şey var: ilk olarak, sürecin mümkün olduğunca erişilebilir ve kapsayıcı olması sağlanmalı; ikinci olarak ise zor zamanlarda, süreç tamamen durmuş ve hiç umut yokmuş gibi görünüyorken bile diyalog canlı tutulmalı. İdeal olarak diyalog tüm düzeylerde devam etmeli. Fakat bugünlerde üst düzey diyalog, yani örneğin HDP, AK Parti ve hükümet arasında gerçekleşebilecek bir diyalog çok da olası görünmüyor. Fakat daha alt düzeyde, örneğin sivil toplum içinde gerçekleşebilecek diyaloglar hâlâ mümkün. Hedef barışsa, meselelere farklı bakan ve farklı siyasi kökenlere sahip sivil toplum aktörleri ve örgütleri bir araya getirilmeli ve iş birliği yapılmalı.

Katılımcı, barış süreci başarısız olduğunda hükümet yanlısı, muhafazakâr sivil toplum örgütlerinin hükümeti kendilerine örnek alarak barış süreciyle aralarına mesafe koyduğunu belirtti. Dolayısıyla alan sol eğilimli, seküler örgütlere ve yine muhafazakâr olan ama hükümet yanlısı olmayan kimi örgütlere kaldı. Öncesinde, barış süreci hâlen devam ederken sivil toplum gruplarında daha geniş bir çeşitlilik mevcuttu. Günümüzde ise farklı gruplar pek bir araya gelmiyor. Katılımcı, eskiden görev aldığı çeşitli örgütlerin farklı aidiyetlerden ve kesimlerden insanları bir araya getirmeye önem verdiğini ifade etti. Muhafazakâr ama hükümet yanlısı olmayan örgütü, köprü işlevi göstererek iki taraf arasında diyalog kurmayı hedefledi. Oldukça kutuplaşmış bir atmosferde böylesi örgütler ve kuruluşlar gitgide azalıyor. Katılımcı, bu örgütlerin değerli ve çok önemli olduğunu dile getirdi.

Barış süreci sonrasında gerçekleşen toplantılardan örnekler veren katılımcı, hükümet yanlısı kuruluşları barış sürecini konuşmaya ikna etmenin ne kadar güç olduğundan bahsetti. Dolayısıyla farklı bir formül arandığını ve daha sol liberal – seküler kuruluşların (örneğin Hafıza Merkezi) hükümet yanlısı kuruluşlara spesifik konularda sunumlar

pressed his belief that such organisations are valuable and essential. Giving examples from meetings that took place in the post-peace process, the participant talked about how difficult it was to convince pro-government organisations to talk about the peace process. Therefore, they came up with a different formula where more liberal-left and secular organisations, such as Memory Centre and the Peace Association, were invited to present a specific report or project to pro-government organisations, and participants were invited to discuss the presentations. Such meetings took place in Diyarbakır, Malatya and Van. The participant notes that the meetings were very fruitful. When groups that came together under such circumstances, where members of pro-government organisations felt like they could talk more freely, it became apparent that peace and conflict resolution is still a much-debated matter in pro-government civil society organisations. The participant believes that this is an important point that requires attention since the participation of all sides is crucial in every peace initiative.

One of the biggest challenges of the civil society in Turkey is that it lacks a well-established public space. During the peace process, civil society organisations had legitimacy and could contribute to the discussion, but the moment conflict restarted, the public space diminished. Therefore, civil society in Turkey can only become a prominent actor if they manage to create their own public space. According to the participant, nowadays, the government is doing civil society's job. Using the example of the Elazığ earthquake, the participant argued that the instances of the government not allowing the distribution of humanitarian aid demonstrated the government's efforts to centralise civil society. Crises, such as the COVID-19, could create opportunities for civil society, but it also could create opportunities for the government. Civil society actors need to be aware of this.

Another participant argued that the political polarisation in Turkey tends to crush the civil society initiatives in Turkey. Agreeing with the previous participant, civil society can only exist in spaces where politics allow it because an independent civil society does not exist. This situation is one of the biggest problems in Turkey and the reasons and opportunities must be examined.

yapmaya davet edildiğini, sonrasında katılımcıların sunumlar üzerine tartıştığını söyledi. Böylesi toplantılar Diyarbakır, Malatya ve Van'da gerçekleşti. Katılımcı, toplantıların çok verimli geçtiğini ifade etti. Böylesi koşullarda bir araya gelen gruplar içinde hükümet yanlısı kuruluşların üyeleri daha rahatça konuşabildiklerini hissetti; neticede barış ve çatışma çözümünün hükümet yanlısı sivil toplum örgütleri içinde hâlen çok tartışılan konular olduğu ortaya çıktı. Katılımcı, bunun önemli bir konu olduğunu, zira her barış sürecinde tüm tarafların katılımının şart olduğunu söyledi.

Türkiye sivil toplumunun önündeki en büyük engellerden biri, köklü bir kamusal alanın mevcut olmaması. Barış süreci esnasında sivil toplum örgütleri bir meşruiyete sahipti ve tartışmalara katkıda bulunuyordu; fakat çatışma yeniden patlak verince kamusal alan ortadan kayboldu. Dolayısıyla Türkiye sivil toplumunun kayda değer bir aktör hâline gelebilmesi için kendi kamusal alanını yaratması gerekiyor. Elazığ depremi örneğini veren katılımcı, hükümetin insani yardım dağıtımına engel olmasının, sivil toplumu merkezileştirme çabalarına bir örnek olduğunu öne sürdü. COVID-19 gibi krizler sivil toplum için fırsatlar yaratabilir, fakat bu fırsatları hükümetler için de yaratabilir. Sivil toplum aktörleri bunun bilincinde olmalı.

Başka bir katılımcı ise Türkiye'deki siyasi kutuplaşmaların sivil toplum girişimlerini baskıladığını savundu. Önceki katılımcıya hak vererek sivil toplumun sadece siyasetin izin verdiği alanlarda var olduğunu, bağımsız bir sivil toplumun olmadığını belirtti. Bu, Türkiye'deki en büyük sorunlardan biri ve böyle olmasının nedenlerinin yanı sıra bu durumun ortaya çıkardığı fırsatlar iyi incelenmeli.

Closing Remarks

DPI's Council of Experts member, academic and founder of the founding Member of Diyarbakır Institute for Political and Social Research (DISA), Vahap Coşkun, gave the closing remarks of the online meeting. In his speech, Coşkun focused on the role of civil society and the state of the solution process in Turkey. According to him, the civil society in Turkey concerning the peace process can be divided into three stages. First, the period of the solution process between 2013-2015 when there was a semi-transparent process. Civil society organisations were visible in the public space and involved in the process, especially through the WPCs. Second, the period between 2015-2019 which is marked with the end of the solution process, the failed coup attempt, and the following state of emergency. During the state of emergency, the government used its powers to suppress the opposition. This resulted in the civil society retrieving from the public space. Third, the period from 2019 to present, which was marked by the sweeping wins of the opposition during local elections, civil society gained more confidence and increasingly came back to public space.

In this sense, Coşkun gives the example of Diyarbakır and how during the last year there has been an increase in politics with a small 'p', focusing on youth and other groups. There have been various human rights schools, peace schools, readings focusing on women's issues. Civil society actors and organisations were increasingly coming together and discussing the current events, organising meetings focused on history, literature, and art, opening new spaces. However, with the spread of the coronavirus, this space has narrowed again.

Regarding the Kurdish issue and the resolution process, Coşkun notes that there is a lack of social environment to discuss the issue and the possibility of a new process. Topics that were lengthily discussed during the peace process are now not mentioned. He argues that Turkey is going through a period when anti-solution process voices are more vocal. He groups these voices into four. The first group is the conspiracy theorists who resort to conspiracy theories whenever there is a talk about a peace process. In this group, there are leftists, rightists, Kurds, and Turks. Often, they are not very consistent. The second group is absolutely against a solution process, against any democratic

Son Değerlendirmeler

DPI'nin Uzmanlar Kurulu üyesi, akademisyen ve Diyarbakır Siyasal ve Sosyal Araştırmalar Enstitüsü (DİSA) kurucusu Vahap Coşkun, sanal toplantının son konuşmasını gerçekleştirdi. Coşkun, konuşmasında sivil toplumun rolüne ve Türkiye'deki çözüm sürecinin güncel durumuna odaklandı. Kendisine göre barış süreciyle ilgili olarak Türkiye sivil toplumu üç aşamaya ayrılabilir. 2013 - 2015 arasındaki çözüm süreci döneminde yarı şeffaf bir süreç yaşandı. Sivil toplum örgütleri kamusal alanda görünürdü ve bilhassa Akil İnsanlar Heyeti üzerinden sürece katılım gösteriyordu. İkinci olarak ise 2015 - 2019 arasındaki dönemde çözüm sürecinin sonlanması, başarısız bir darbe girişimi ve ardından ilan edilen olağanüstü hâl yönetimi tecrübe edildi. Olağanüstü hâl esnasında hükümet iktidarını muhalefeti bastırmak için kullandı. Üçüncü olarak ise 2019'tan günümüze uzanan dönemde yerel seçimlerde muhalefet kayda değer başarılar elde etti, sivil toplumun kendine duyduğu güven arttı ve gitgide artan bir biçimde kamusal alanda boy göstermeye başladı.

Text BoxBu bağlamda bir örnek olarak Diyarbakır'ı gösteren Coşkun, geçtiğimiz yıl içinde şehirde gençlere ve diğer benzeri gruplara odaklanan "küçük 's'li siyaset"te bir artış olduğunu ifade etti. İnsan hakları ve barış üzerine eğitimler verildi, kadın meselelerine dair okuma grupları toplandı. Sivil toplum aktörleri ve örgütleri bir araya gelerek güncel olayları tartışmaya, tarih, edebiyat, sanat üzerine etkinlikler düzenlemeye ve yeni alanlar açmaya başladı. Fakat koronavirüsün yayılmasıyla bu alanlar yeniden azaldı.

Kürt sorunu ve çözüm sürecine dair ise Coşkun, meseleyi ve olası yeni bir süreci tartışabilecek toplumsal ortamın mevcut olmadığını ifade etti. Barış sürecinde derinlemesine tartışılan konular artık gündeme getirilmiyor. Türkiye'de şu anda sürece karşıtlığın daha baskın olduğu bir dönem yaşandığını savunan Coşkun, sürece karşı çıkanları dört başlık altında değerlendirdi. İlk grupta yer alan komplo teorisyenleri, çözüm sürecine dair bütün konuşmaları komplo teorileri bağlamında anlamlandırmaya çalışıyor. Bu grupta sağcılar, solcular, Kürtler ve Türkler yer alıyor ve argümanları pek tutarlı değil. İkinci grup çözüme ya da herhangi demokratik bir çözüme kökten karşı. Bu grubun siyasi mevcudiyetinin demokratik çözümleri inkâr etmek üzerine

solution. It can be argued that the political existence of this group depends on the denial of a political solution. The third group is the people who later became anti-solution processes, following the government's lead. This group does not have an authentic idea about the Kurdish issue. These three groups can sometimes form alliances. Lastly, the fourth group comprises people who seem to be in favour of a solution process, but fail to take a stance in critical junctures, disturbed by the groups who are in charge of the process and afraid of the possibility of potentially benefiting them.

Coşkun also talks about people who are in favour of peace and mentions two important problems they face. Firstly, the existing legal, democratic space is rapidly narrowing, and authoritarianism is rising. Secondly, there is an increasing environment of political polarisation and labelling. Coşkun argues that these two difficulties result in two common reactions within civil society: regarding peace as a dangerous topic and using self-censorship on top of the existing censorship or dismissing peace initiatives as a waste of time.

However, even though these are challenging times, there is still a lot that can be done. Firstly, it is important to look back and critically analyse the failed peace process and learn lessons. Secondly, civil society actors should identify the necessary steps to normalise politics and prioritise democratisation. Thirdly, working on initiatives that would create a social context that would make a new peace process acceptable, doing peace advocacy. The society needs to be convinced of the need for a political solution.

Coşkun states that warring parties might not always be open to the idea of a peace process, they might prioritize other political gains. Individuals and organisations that defend a political solution do not have the luxury to wait. They need to be prepared. There are two points that civil society must be extra vigilant about. Firstly, civil society must be careful about the language they use while talking to all sides of the conflict while vocalizing demands and issues. Secondly, they need to focus on widening the pool of support for a political process.

Coşkun finished his remarks by focusing on the ways of ending the conflict. People often tend to think that the best way to end a conflict is to have a clear victory, a winner. In internal conflicts like the Kurdish issue, this mentality of having an absolute winner or loser is

Concluding remarks by Prof. Vahap Coşkun, academic and founder of the founding Member of Diyarbakır Institute for Political and Social Research (DISA).

Akademisyen ve DISA Yönetim Kurulu Başkanı Vahap Coşkun son değerlendirmeleri yaparken.

kurulu olduğu söylenebilir. Üçüncü grupta hükümetin izinden giderek süreç bitince çözüm karşıtı olan kişiler var. Bu grubun Kürt sorununa dair kendine ait görüşleri yok. Bu üç grup arasında dönem dönem ittifaklar kurulduğu oldu. Dördüncü ve son grupta ise çözüm sürecinden destekleme eğilimde olan ama kritik dönüm noktalarında tavrını ortaya koymaktan çekinen, süreci yöneten gruplardan rahatsız olan ve bu grupların ekmeğine yağ sürmek istemeyen kesimler var.

Coşkun barışı destekleyenlerin karşı karşıya olduğu iki önemli sorundan söz etti. İlk olarak mevcut hukuki ve demokratik alanın hızla daraldığını, otoriterliğin yükselişe geçtiğini söyleyebiliriz. İkinci olarak ise gitgide artan bir siyasi kutuplaşma ve yaftalama ortamı söz konusu. Coşkun, bu sorunların sivil toplum üzerinde iki etkisi olduğunu söylüyor: barış artık tehlikeli bir konu olarak görülüyor ve zaten mevcut olan sansürlerin üzerine kişiler bir de oto-sansüre başvuruyor ya da barış girişimlerini zaman kaybı addediyor.

Her ne kadar zor zamanlardan geçiyor olsak da yapılabilecek pek çok şey var. İlk olarak geriye dönüp başarısızlığa uğramış barış sürecini eleştirel bir gözle incelemek ve hatalardan ders çıkarmak gerekli. İkinci olarak, sivil toplum aktörleri siyaseti normalleştirmek ve demokratikleşmeye öncelik vermek için atılması gereken adımları belirlemeli. Üçüncü olarak yeni bir barış sürecini kabul edilir kılacak toplumsal koşulları sağlamaya yönelik girişimlerde bulunulmalı. Toplum, siyasi bir çözüme ikna edilmeli.

Coşkun çatışan tarafların barış sürecine her zaman olumlu yaklaşmayabileceğini, diğer siyasi çıkarlarını ön planda tutabileceğini ifade etti. Siyasi çözümü destekleyen bireylerin ve örgütlerin bekleme lüksü

potentially very dangerous because when there is a wide social base, even when there is a military-based victory, there is a risk of the conflict taking other forms. The solution must be political. Right now, the lack of political process is one of the most fundamental problems. It crushes hope within society. Here, civil society has a great responsibility, and it is important to learn from each other's experiences and other conflicts.

yok. Hazırlıklı olmaları gerekli. Sivil toplumun özellikle dikkat etmesi gereken iki konu var. İlk olarak sivil toplum, çatışmanın taraflarıyla konuşurken kullandıkları dile dikkat etmeli. İkinci olarak da siyasi süreç için verilen desteği arttırmaya çabalamalı.

Çatışmayı sonlandırma yöntemlerine eğilerek sözlerini sonlandıran Coşkun'a göre, insanlar genelde bir çatışmanın bitmesi için ortada belirgin bir "kazanan" olması gerektiğine inanıyor. Kürt meselesi gibi iç çatışmalarda bu kazanan – kaybeden mantığı çok tehlikeli, zira askeri bir zafer elde edilse dahi çatışmanın farklı biçimlere bürünme riski var. Dolayısıyla çözüm siyasi olmalı. Hâlihazırda siyasi bir sürecin olmaması temel bir sorun ve toplumu ümitsizliğe sevk ediyor. Sivil toplumun bu noktada sorumluluğu büyük, başka çatışmaların tecrübelerinden ders çıkarabilmek önemli bir mezyet.

Conclusion

This roundtable brought together a diverse group of civil society leaders from different political and social sections of Turkey's society. The roundtable took place during unprecedented times as the world faces the COVID-19 pandemic. Feedback from participants indicates that they found the roundtable to be very fruitful and informative. By listening to the insightful presentation delivered by Pat Hynes from the Glenree Centre for Peace & Reconciliation, the group examined the various crucial roles that civil society has played during and after the conflict in Northern Ireland. Later, participants engaged in a Q&A session where they focused on topics such as post-conflict politics, collective memory, the legacy of violence, and the future of the conflict, in relation to the different roles that civil society can play in all these discussions. During the second session, participants focused on the state of the civil society in Turkey. Here, the insights provided by civil society actors on the field resulted in a productive discussion and demonstrated a diverse range of experiences. The meeting ended with DPI's Council of Experts member Vahap Coşkun's closing remarks.

The initial feedback through formal evaluation shows that participants appreciate the opportunity to discuss such an important topic during these extraordinary times. Even though Turkey is going through challenging times, many underlined the importance of keeping channels open and the dialogue alive. Multiple participants have called for follow-up sessions with different experts, focusing on other case studies.

Overall, this meeting reinforced the importance of continuing dialogue with existing participants, as well as extending the audience and our reach with new participants. DPI remains committed to keeping dialogue alive during this time of uncertainty and in finding innovative ways to use technology and understand the openings that COVID-19 can offer conflict resolution and peacebuilding.

Sonuç

Toplantıda Türkiye toplumunun çeşitli siyasi ve toplumsal kesimlerinden bir dizi sivil toplum lideri bir araya geldi. Toplantı, dünyanın COVID-19 pandemisiyle mücadele ettiği bu sıra dışı günlerde gerçekleşti. Katılımcıların geribildirimleri, toplantıyı çok verimli ve bilgilendirici bulduklarını gösteriyor. Glenree Barış ve Uzlaşma Merkezi'nden Pat Hynes'in derinlikli sunumunu dinleyen grup, sivil toplumun Kuzey İrlanda'daki çatışma esnasında ve sonrasında oynadığı çeşitli önemli rolleri öğrendi. Sonrasında gelen soru - cevap oturumunda ise katılımcılar çatışma sonrası dönemde siyaset, ortak hafıza, şiddetin mirası ve çatışmanın geleceği gibi konulara odaklanarak sivil toplumun bu konularda neler yapabileceğini ele aldı. İkinci oturumda ise katılımcılar Türkiye'deki sivil toplum üzerine konuştu. Sahada çalışan sivil toplum aktörlerini sağladığı bilgiler ışığında verimli bir tartışma gerçekleşti ve çeşitli tecrübeler paylaşıldı. Oturumun sonunda DPI'nın Uzmanlar Kurulu üyesi Vahap Coşkun kimi değerlendirmelerde bulundu.

Resmi değerlendirmelerden aldığımız ilk geribildirimlere göre katılımcılar böylesi sıra dışı bir dönemde bu önemli konuyu tartışma fırsatını bulmuş olmaktan memnun kaldı. Pek çok katılımcı, Türkiye zor bir dönemden geçse de kanalları açık tutmanın ve diyalogu sürdürmenin önemini vurguladı. Pek çok katılımcı farklı uzmanlarla bir araya gelip diğer vakalara eğilerek devam toplantıları yapılması gerektiğini belirtti.

Toplantı, hâlihazırdaki katılımcılarla diyalogu sürdürürken bir yandan yeni katılımcıları da dahil ederek erişimimizi arttırmanın önemini gösterdi. DPI belirsizliklerle dolu bu dönemde diyalogu sürdürmenin, teknolojiyi yenilikçi şekillerde kullanmanın ve COVID-19'un çatışma çözümü ve barış inşası alanında açabileceği fırsatları değerlendirmenin önemine inanıyor.

Participant List

Ali Bayramoğlu	<i>Columnist, TV Programme at TV 5 & Member of WPC</i>
Cuma icek	<i>Researcher</i>
Gölseren Onan	<i>Founder of Equality and Justice Women Platform</i>
Hakan Tahmaz	<i>Head of Peace Foundation</i>
Hatem Ete	<i>Lecturer at Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara Institute & Perspective Editorial Coordinator</i>
Handan Karataş	<i>Deputy Chair of City Council of Urfa</i>
Mülkrime Avcı	<i>Chair of the Board, İsmail Beşikçi Foundation</i>
Oral alıřlar	<i>Columnist at Daily Posta</i>
Öztürk Türkdođan	<i>Chairman of Human Rights Association</i>
Raci Bilici	<i>Deputy Head of Human Rights Association</i>
Reha Ruhaviođlu	<i>Board Member of the Initiative for Rights Diyarbakır Office</i>
Sedat Yurtdaş	<i>Head of the Tigris Social Research Center (DITAM)</i>
Prof. Dr. Sevtap Yokuş	<i>Lecturer at Altınbaş University</i>

Katılımcı Listesi

Ali Bayramoğlu	<i>Gazeteci, Eski Akil İnsanlar Heyeti Üyesi</i>
Cuma icek	<i>Araştırmacı</i>
Gölseren Onan	<i>SES Eşitlik, Adalet, Kadın Platformu Kurucusu</i>
Hakan Tahmaz	<i>Barış Vakfı Yöneticisi</i>
Hatem Ete	<i>Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Öğretim Üyesi</i>
Handan Karataş	<i>Şanlıurfa Kent Konseyi Başkan Yardımcısı</i>
Mülkrime Avcı	<i>İsmail Beşikçi Vakfı Yönetim Kurulu Başkanı</i>
Oral alıřlar	<i>Gazeteci (Posta Gazetesi)</i>
Öztürk Türkdođan	<i>İnsan Hakları Derneği Genel Başkanı</i>
Raci Bilici	<i>İnsan Hakları Derneği Yönetim Kurulu Üyesi</i>
Reha Ruhaviođlu	<i>Diyarbakır Hak İnisiyatifi Kurucu Üyesi</i>
Sedat Yurtdaş	<i>DİTAM Başkanı</i>
Prof. Dr. Sevtap Yokuş	<i>Altınbaş Üniversitesi'nde Öğretim Üyesi</i>

Prof. Dr. Ufuk Uras	<i>Lecturer at Istanbul University</i>
Dr. Vahap Coşkun	<i>Founding Member of Diyarbakır Institute for Political and Social Research (DISA) & Member of WPC</i>
Yıldıray Oğur	<i>Columnist at Daily Karar</i>
Arild Humlen	<i>Lawyer and Director, Norwegian Bar Association's Legal Committee</i>
Dr. Avila Kilmurray	<i>Transitional Justice Institute, Ulster University</i>
David Gorman	<i>Head of Eurasia Programme, Centre for Humanitarian Dialogue</i>
Eleanor Johnson	<i>Research Analyst - Eastern Mediterranean, Foreign and Commonwealth Office</i>
James Rizzo	<i>European Commission, Policy Officer, DG Neighbourhood and Enlargement negotiations</i>
Prof. Mehmet Asutay	<i>Professor of Middle Eastern and Islamic Political Economy & Finance Durham University Business School</i>
Rajesh Rai	<i>Lawyer; Founder, HIC & Human Energy (Uganda) Ltd; and Former Director, Joint Council for Welfare of Immigrants</i>

Prof. Dr. Ufuk Uras	<i>Istanbul Üniversitesi'nde Öğretim Üyesi</i>
Dr. Vahap Coşkun	<i>DİSA Yönetim Kurulu Başkanı, Akil İnsanlar Heyeti Üyesi</i>
Yıldıray Oğur	<i>Köşe Yazarı (Karar Gazetesi)</i>
Arild Humlen	<i>Avukat, Norveç Barosu Hukuk Komitesi Başkanı</i>
Dr. Avila Kilmurray	<i>Geçiş Dönemi Adaleti Enstitüsü, Ulster Üniversitesi</i>
David Gorman	<i>Avrasya Programı Başkanı, İnsani Diyalog Merkezi</i>
Eleanor Johnson	<i>Araştırma Analisti – Doğu Akdeniz, Birleşik Krallık Dışişleri Bakanlığı</i>
James Rizzo	<i>Avrupa Komisyonu Politika Görevlisi, Komşuluk ve Genişleme Müzakereleri Direktörlüğü</i>
Prof. Mehmet Asutay	<i>Ortadoğu ve İslamî Politik Ekonomi ve Finans Profesörü, Durham Üniversitesi İşletme Okulu</i>
Rajesh Rai	<i>Avukat; HIC & Human Energy (Uganda)Ltd Kurucusu; Göçmen Refahı Ortak Konseyi Eski Direktörü</i>

Sir Kieran Prendergast	<i>Former British Ambassador to Turkey; Senior Adviser at the Centre for Humanitarian Dialogue & DPI Council of Expert Member</i>
Sema Kilicer	<i>Political Officer, Delegation of the European Union to Turkey</i>
HE Sonya McGuinness	<i>Ambassador of Ireland to Turkey</i>
Susanne Gentz	<i>Diplomatic Adviser, Europe and Central Asia, Policy and Humanitarian Diplomacy Division, International Committee of the Red Cross (ICRC)</i>
Deniz Cebe	<i>Interpreter</i>
Eren Buglalilar	<i>Interpreter</i>
Kerim Yıldız	<i>Chief Executive Officer, Democratic Progress Institute</i>
Yeshim Harris	<i>Chief Operating Officer, Democratic Progress Institute</i>
Dr. Esra Elmas	<i>Head of Turkey Programme, Democratic Progress Institute</i>
David Murphy	<i>Project Officer, Democratic Progress Institute</i>
Katya Paus	<i>Programme Officer, Turkey Programme, Democratic Progress Institute</i>
Ulpjana Ruka	<i>Programme Officer, Democratic Progress Institute</i>

Sir Kieran Prendergast	<i>İngiltere'nin eski Türkiye Büyükelçisi, İnsani Diyalog Merkezi Kıdemli Danışmanı ve DPI Uzmanlar Kurulu Üyesi</i>
Sema Kılıçer	<i>Siyasi İşler Danışmanı, AB Türkiye Delegasyonu</i>
HE Sonya McGuinness	<i>İrlanda'nın Türkiye Büyükelçisi</i>
Susanne Gentz	<i>Diplomasi Danışmanı, Avrupa ve Orta Asya, Politikalar ve İnsani Diplomasi Birimi, Uluslararası Kızılhaç Komitesi (ICRC)</i>
Deniz Cebe	<i>Tercüman</i>
Eren Buglalilar	<i>Tercüman</i>
Kerim Yıldız	<i>İcra Kurulu Başkanı, Demokratik Gelişim Enstitüsü</i>
Yeshim Harris	<i>Operasyon Müdürü, Demokratik Gelişim Enstitüsü</i>
Dr. Esra Elmas	<i>Türkiye Programı Direktörü, Demokratik Gelişim Enstitüsü</i>
David Murphy	<i>Proje Sorumlusu, Demokratik Gelişim Enstitüsü</i>
Katya Paus	<i>Program Görevlisi, Türkiye Programı, Demokratik Gelişim Enstitüsü</i>
Ulpjana Ruka	<i>Program Görevlisi, Demokratik Gelişim Enstitüsü</i>

DPI Aims and Objectives

Aims and objectives of DPI include:

- To contribute to broadening bases and providing new platforms for discussion on establishing a structured public dialogue on peace and democracy building.
- To provide opportunities, in which different parties are able to draw on comparative studies, analyse and compare various mechanisms used to achieve positive results in similar cases.
- To create an atmosphere whereby different parties share knowledge, ideas, concerns, suggestions and challenges facing the development of a democratic solution in Turkey and the wider region.
- To support, and to strengthen collaboration between academics, civil society and policy-makers.
- To identify common priorities and develop innovative approaches to participate in and influence democracy-building.
- Promote and protect human rights regardless of race, colour, sex, language, religion, political persuasion or other belief or opinion.

DPI aims to foster an environment in which different parties share information, ideas, knowledge and concerns connected to the development of democratic solutions and outcomes. Our work supports the development of a pluralistic political arena capable of generating consensus and ownership over work on key issues surrounding democratic solutions at political and local levels.

Demokratik Gelişim Enstitüsü'nün Amaçları ve Hedefleri

DPI'nın amaçları ve hedefleri:

- Barışın ve demokrasinin inşası üzerine yapılandırılmış bir kamusal diyalogun oluşması için gerekli olan tartışma ortamının geliştirilmesi ve genişletilmesi.
- Farklı kesimlerin karşılaştırmalı çalışmalar vesilesiyle bir araya gelerek, farklı dünya örnekleri özelinde benzer durumlarda olumlu sonuçlar elde etmek için kullanılmış çeşitli mekanizmaları incelemesine ve analiz etmesine olanak sağlamak. Farklı kesimlerin bir araya gelerek Türkiye ve daha geniş bir coğrafyada demokratik bir çözümün geliştirilmesine yönelik bilgilerini, düşüncelerini, endişelerini, önerilerini, kaygılarını ve karşılaşılan zorlukları paylaştığı bir ortam yaratmak. Akademisyenler, sivil toplum örgütleri ve karar alıcılar arasındaki işbirliğinin desteklemek ve güçlendirmek.
- Ortak öncelikleri belirlemek ve demokrasi inşası sürecini ve süreçte katılımı etkileyecek yenilikçi yaklaşımlar geliştirmek. Din, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi görüş ve inanç farkı gözetmeksizin insan haklarını teşvik etmek ve korumak.

Demokratik Gelişim Enstitüsü (DPI), Türkiye'de demokratik bir çözümün geliştirilmesi için, farklı kesimlerin bir araya gelerek bilgilerini, fi-

We focus on providing expertise and practical frameworks to encourage stronger public debates and involvements in promoting peace and democracy building internationally. Within this context DPI aims to contribute to the establishment of a structured public dialogue on peace and democratic advancement, as well as to widen and create new existing platforms for discussions on peace and democracy building. In order to achieve this we seek to encourage an environment of inclusive, frank, structured discussions whereby different parties are in the position to openly share knowledge, concerns and suggestions for democracy building and strengthening across multiple levels.

DPI's objective throughout this process is to identify common priorities and develop innovative approaches to participate in and influence the process of finding democratic solutions. DPI also aims to support and strengthen collaboration between academics, civil society and policy-makers through its projects and output. Comparative studies of relevant situations are seen as an effective tool for ensuring that the mistakes of others are not repeated or perpetuated. Therefore we see comparative analysis of models of peace and democracy building to be central to the achievement of our aims and objectives.

kirlerini, kaygılarını ve önerilerini paylaştıkları bir ortamı teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Çalışmalarımız, demokratik çözümün sağlanması için kilit önem taşıyan konularda fikir birliğine varma ve uzlaşılan konuları sahiplenme yeteneğine sahip çoğulcu bir siyasi alanın geliştirilmesini desteklemektedir.

Kurum olarak güçlü bir kamusal tartışmayı; barışı ve demokrasiyi uluslararası düzeyde geliştirmeye yönelik katılımları teşvik etmek için uzmanlığa ve pratiğe dayalı bir bakış açısıyla hareket ediyoruz. Bu çerçevede barış ve demokratik ilerleme konusunda yapılandırılmış bir kamusal tartışmanın oluşturulmasına katkıda bulunmayı; barış ve demokrasi inşası tartışmaları için yeni platformlar yaratmayı ve mevcut platformları genişletmeyi amaçlıyoruz.

Bu amaçlara ulaşabilmenin gereği olarak, farklı kesimlerin demokrasinin inşası ve güçlendirmesi için bilgilerini, endişelerini ve önerilerini açıkça paylaşabilecekleri kapsayıcı, samimi ve yapılandırılmış tartışma ortamını çeşitli seviyelerde teşvik etmeye çalışıyoruz. DPI olarak farklı projelerimiz aracılığıyla akademi, sivil toplum ve karar alıcılar arasındaki işbirliğini desteklemeyi ve güçlendirmeyi de hedefliyoruz.

Board Members Yönetim Kurulu Üyeleri

KERİM YILDIZ

(Chief Executive Officer / İcra Kurulu Başkanı)

Kerim Yıldız is an expert in conflict resolution, peacebuilding, international human rights law and minority rights, having worked on numerous projects in these areas over his career. Yıldız has received a number of awards, including from the Lawyers Committee for Human Rights for his services to protect human rights and promote the rule of law in 1996, and the Sigrid Rausing Trust's Human Rights award for Leadership in Indigenous and Minority Rights in 2005. Yıldız is also a recipient of the 2011 Gruber Prize for Justice. He has also written extensively on international humanitarian law, conflict, and various human rights mechanisms.

Kerim Yıldız çatışma çözümü, barışın inşası, uluslararası insan hakları ve azınlık hakları konusunda uzman bir isimdir ve kariyeri boyunca bu alanlarda çok çeşitli projelerde çalışmıştır. Kerim Yıldız, 1996 yılında insan haklarının korunması ve hukuk kurallarının uygulanması yönündeki çabalarından ötürü İnsan Hakları İçin Avukatlar Komitesi Ödülü'ne, 2005'te Sigrid Rausing Trust Vakfı'nın Azınlık Hakları alanında Liderlik Ödülü'ne ve 2011'de ise Gruber Vakfı Uluslararası Adalet Ödülü'ne layık görülmüştür. Uluslararası insan hakları hukuku, insancıl hukuk ve azınlık hakları konularında önemli bir isim olan Yıldız, uluslararası insan hakları hukuku ve insan hakları mekanizmaları üzerine çok sayıda yazılı esere sahiptir.

NICHOLAS STEWART QC

(Chair / Yönetim Kurulu Başkanı)

Nicholas Stewart, QC, is a barrister and Deputy High Court Judge (Chancery and Queen's Bench Divisions) in the United Kingdom. He is the former Chair of the Bar Human Rights Committee of England and

Wales and former President of the Union Internationale des Avocats. He has appeared at all court levels in England and Wales, before the Privy Council on appeals from Malaysia, Singapore, Hong Kong and the Bahamas, and in the High Court of the Republic of Singapore and the European Court of Human Rights. Stewart has also been the chair of the Dialogue Advisory Group since its founding in 2008.

Tecrübeli bir hukukçu olan Nick Stewart Birleşik Krallık Yüksek Mahkemesi (Chancery and Queen's Bench Birimi) ikinci hâkimidir. Geçmişte İngiltere ve Galler Barosu İnsan Hakları Komitesi Başkanlığı (Bar Human Rights Committee of England and Wales) ve Uluslararası Avukatlar Birliği (Union Internationale des Avocats) başkanlığı görevlerinde bulunmuştur. İngiltere ve Galler'de gerçekleşen ve Malezya, Singapur, Hong Kong, Bahamalar, Singapur ve Avrupa İnsan Hakları mahkemelerinin temyiz konseylerinde görüş bildirdi. Stewart, 2008'deki kurulduğundan bu yana Diyalog Danışma Grubunun başkanlığını da yürütüyor.

PRISCILLA HAYNER

Priscilla Hayner is co-founder of the International Center for Transitional Justice and is currently on the UN Department of Political Affairs Standby Team of Mediation Experts. She is a global expert on truth commissions and transitional justice initiatives and has authored several books on these topics, including Unspeakable Truths, which analyses truth commissions globally. Hayner has recently engaged in the recent Colombia talks as transitional justice advisor to Norway, and in the 2008 Kenya negotiations as human rights advisor to former UN Secretary-General Kofi Annan and the United Nations-African Union mediation team. Hayner has also worked significantly in the implementation stages following a peace agreement or transition, including Sierra Leone in 1999 and South Sudan in 2015.

Geçiş Dönemi Adaleti için Uluslararası Merkez'in (International Center for Transitional Justice) kurucularından olan Priscilla Hayner, aynı zamanda BM Kıdemli Arabuluculuk Danışmanları Ekibi'ndedir. Hakikat komisyonları, geçiş dönemi adaleti inisiyatifleri ve mekanizmaları konusunda küresel bir uzman olan Hayner, hakikat komisyonlarını küresel olarak analiz eden Unspeakable Truths (Konulmayan Gerçekler) da dahil olmak üzere, alanda pek çok yayına sahiptir. Hayner, yakın zamanda Kolombiya barış görüşmelerinde Norveç'in geçiş dönemi adaleti danışmanı olarak ve 2008 Kenya müzakerelerinde eski BM Genel Sekreteri Kofi Annan ve Birleşmiş Milletler-Afrika Birliği arabuluculuk ekibinin insan hakları danışmanı olarak görev yapmıştır. Hayner, 1999'da Sierra Leone ve 2015'te Güney Sudan da dahil olmak üzere birçok ülkede, barış anlaşması ve geçiş sonrası uygulamaları konularında çalışmalar yapmıştır.

ARILD HUMLEN

Arild Humlen is a lawyer and Director of the Norwegian Bar Association's Legal Committee. He is widely published within a number of jurisdictions, with emphasis on international civil law and human rights, and he has lectured at the law faculty of several universities in Norway. Humlen is the recipient of the Honor Prize of the Bar Association of Oslo for his work on the rule of law and in 2015 he was awarded the Honor Prize from the international organisation Save the Children for his efforts to strengthen the legal rights of children.

Hukukçu olan Arild Humlen aynı zamanda Norveç Barosu Hukuk Komitesi'nin direktörüdür. Uluslararası medeni hukuk ve insan hakları gibi yargı alanları üzerine çok sayıda yazısı yayınlanmış, Norveç'te bir dizi hukuk fakültesinde ders vermiştir. Oslo Barosu bünyesinde Sığınmacılık ve Göçmenlik Hukuku Davaları Çalışma Grubu başkanı olarak yaptığı çalışmalardan dolayı Oslo Barosu Onur Ödülü'ne layık görülmüştür.

JACKI MUIRHEAD

Jacki Muirhead was appointed Chambers Administrator at Devereux Chambers, London, UK, in November 2015. Her previous roles include Practice Director at FJ Cleveland LLP, Business Manager at Counsels' Chambers Limited and Deputy Advocates Clerk at the Faculty of Advocates, UK.

Şu anda Devereux Chambers isimli hukuk firmasında üst düzey yönetici olarak görev yapan Jacki Muirhead bu görevinden önce Cleveland Hukuk Firması çalışma direktörü, Counsel's Chambers Limited isimli hukukçular odasında şef katip ve Avukatlar Fakültesi'nde (Faculty of Advocates) pazarlama müdürü olarak çalışmıştır.

ANTONIA POTTER PRENTICE

Antonia Potter Prentice is currently the Director of Alliance 2015 – a global network of humanitarian and development organisations. Prentice has extensive experience on a range of humanitarian, development, peacemaking and peacebuilding issues through her previous positions, including interim Senior Gender Adviser to the Joint Peace Fund for Myanmar and providing technical advice to the Office of the Special Envoy of the UN Secretary General to the Yemen peace process. Prentice has also been involved in various international organisations including UN Women, Dialogue Advisory Group, and Centre for Humanitarian Dialogue. Prentice co-founded the Athena Consortium as part of which she acts as Senior Manager on Mediation Support, Gender and Inclusion for the Crisis Management Initiative (CMI) and as Senior Adviser to the European Institute for Peace (EIP).

Antonia Potter Prentice, insani yardım kuruluşlarının ve kalkınma örgütlerinin küresel ağı olan İttifak 2015'in direktörüdür. Prentice, Myanmar için Ortak Barış Fonu'na geçici Kıdemli Cinsiyet Danışmanı ve Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Yemen Özel Elçisi Ofisi'ne teknik tavsiyeler vermek de dahil olmak üzere insancıl faaliyetler, kalkınma, barış yapma ve barış inşası gibi konularda sivil toplum bünyesinde 17 yıllık bir çalışma tecrübesine sahiptir. BM Kadınları, Diyalog Danışma Grubu ve İnsani Yardım Diyalogu Merkezi gibi çeşitli uluslararası örgütlerde görev yapan Prentice, kurucuları arasında yer aldığı Athena Konsorsiyomu Arabuluculuk Desteği, Toplumsal Cinsiyet ve Kaynaştırma

ma için Kriz Yönetimi İnsiyatifi'nde yöneticilik ve Avrupa Barış Enstitüsü'ne (EIP) başdanışmanlık yapmaktadır.

CATHERINE WOOLLARD

Catherine Woollard is the current Secretary General for ECRE, the European Council for Refugees and Exiles, a pan-European alliance of 96 NGOs protecting and advancing the rights of refugees, asylum seekers and displaced persons. Previously she served as the Director of the Brussels Office of Independent Diplomat, and from 2008 to 2014 she was the Executive Director of the European Peacebuilding Liaison Office (EPLO) – a Brussels-based network of not-for-profit organisations working on conflict prevention and peacebuilding. She also held the positions of Director of Policy, Communications and Comparative Learning at Conciliation Resources, Senior Programme Coordinator (South East Europe/CIS/Turkey) at Transparency International and Europe/Central Asia Programme Coordinator at Minority Rights Group International. Woollard has additionally worked as a consultant advising governments on anti-corruption and governance reform, as a lecturer in political science, teaching and researching on the EU and international politics, and for the UK civil service.

Catherine Woollard, Avrupa Mülteci ve Sürgünler Konseyi (ECRE) Genel Sekreteri'dir. ECRE, Avrupa ülkelerinin ittifakına dayalı ve uluslararası koruma alanında çalışan yaklaşık 96 sivil toplum kuruluşunun üye olduğu bir ağıdır. Geçmişte Bağımsız Diplomatlar Grubu'nun Brüksel Ofis Direktörü olarak çalışan Woollard 2008-2014 yılları arasında çatışmanın önlenmesi ve barışın inşası üzerine çalışan sivil toplum kuruluşlarının oluşturduğu bir ağ olan Avrupa Barış İnşası İrtibat Bürosu'nun direktörü olarak görev yapmıştır. Conciliation Resources'da Siyaset, İletişim ve Karşılaştırmalı Öğrenme Birimi Direktörü, Transparency International'da Güneydoğu Avrupa ve Türkiye Kıdemli Program Koordinatörü, Minority Rights Group'da Avrupa ve Orta Asya Program Koordinatörü olarak görev yapmıştır. Hükümetlere yolsuzluk konusunda danışmanlık hizmeti vermiş, akademisyen olarak Birleşik Krallık'taki kamu kurumu çalışanlarına siyaset bilimi, AB üzerine eğitim ve araştırma ve uluslararası politika alanlarında dersler vermiştir.

Council of Experts Uzmanlar Kurulu Üyeleri

BERTIE AHERN

Bertie Ahern is the former Taoiseach (Prime Minister) of Ireland, a position to which he was elected following numerous Ministerial appointments as well as that of Deputy Prime Minister. A defining moment of Mr Ahern's three terms in office as Taoiseach was the successful negotiation of the Good Friday Agreement in April 1998. Mr Ahern held the Presidency of the European Council in 2004, presiding over the historic enlargement of the EU to 27 member states. Since leaving Government in 2008 Mr Ahern has dedicated his time to conflict resolution and is actively involved with many groups around the world. Current roles include Co-Chair of The Inter Action Council; Member of the Clinton Global Initiative; Member of the International Group dealing with the conflict in the Basque Country; Honorary Adjunct Professor of Mediation and Conflict Intervention in NUI Maynooth; Member of the Kennedy Institute of NUI Maynooth; Member of the Institute for Cultural Diplomacy, Berlin; Member of the Varkey Gems Foundation Advisory Board; Member of Crisis Management Initiative; Member of the World Economic Forum Agenda Council on Negotiation and Conflict Resolution; Member of the IMAN Foundation; Advisor to the Legislative Leadership Institute Academy of Foreign Affairs; Senior Advisor to the International Advisory Council to the Harvard International Negotiation Programme; and Director of Co-operation Ireland.

Tecrübeli bir siyasetçi olan Bertie Ahern bir dizi bakanlık görevinden sonra İrlanda Cumhuriyeti Başbakanı olarak görev yapmıştır. Bertie Ahern'in başbakanlık yaptığı dönemdeki en belirleyici gelişme 1998 yılının Nisan ayında Hayırlı Cuma Anlaşması'yla sonuçlanan barış görüşmesi müzakerelerinin başlatılması olmuştur. Ahern, 2004 yılında Avrupa Konseyi başkanlığı görevini yürütürken Avrupa Birliği'nin üye ülke sayısının 27'ye çıktığı tarihsel süreçte payı olan en önemli isimlerden biri olmuştur. 2008 yılında aktif siyasetten çekilen Bertie Ahern

o tarihten bu yana bütün zamanını çatışma çözümü çalışmalarına ayırmakta ve bu amaçla pek çok grupta temaslarda bulunmaktadır. Ahern'in hali hazırda sahip olduğu ünvanlar şunlardır: The Inter Action Council Eşbaşkanlığı, Clinton Küresel İnsiyatifi Üyeliği, Bask Ülkesindeki Çatışma Üzerine Çalışma Yürüten Uluslararası Grup Üyeliği, İrlanda Ulusal Üniversitesi Arabuluculuk ve Çatışmaya Müdahale Bölümü Fahri Profesörlüğü, Berlin Kültürel Diplomasi Enstitüsü Üyeliği, Varkey Gems Vakfı Danışma Kurulu Üyeliği, Kriz İdaresi İnsiyatifi Üyeliği, Dünya Ekonomik Forumu Müzakere ve Çatışma Çözümü Forumu Konsey Üyeliği, Harvard Uluslararası Müzakere Programı Uluslararası Danışmanlar Konseyi Başkanlığı.

DERMOT AHERN

Dermot Ahern is a former Irish Member of Parliament and Government Minister and was a key figure for more than 20 years in the Irish peace process, including in negotiations for the Good Friday Agreement and the St Andrews Agreement. He also has extensive experience at the EU Council level, including as a key negotiator and signatory to the Constitutional and Lisbon Treaties. In 2005, he was appointed by the then UN Secretary General Kofi Annan, to be a Special Envoy on the issue of UN Reform.

Geçmişte İrlanda Parlamentosu milletvekilliği ve kabinede bakanlık görevlerinde bulunan Dermot Ahern, 20 yıldan fazla bir süre İrlanda barış sürecinde anahtar bir rol oynamıştır ve bu süre içinde Belfast Anlaşması (Hayırlı Cuma Anlaşması) ve St. Andrews Anlaşması için yapılan müzakerelere dahil olmuştur. AB Konseyi seviyesinde de önemli tecrübeleri olan Ahern, AB Anayasası ve Lizbon Antlaşmaları sürecinde de önemli bir arabulucu ve imzacı olmuştur. 2005 yılında dönemin Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kofi Annan tarafından BM Reformu konusunda özel temsilci olarak atanmıştır.

Prof. Dr. MEHMET ASUTAY

Professor Dr. Mehmet Asutay is a Professor of Middle Eastern and Islamic Political Economy & Finance at the Durham University Business School, UK. He researches, teaches and supervises research on Islamic political economy and finance, Middle Eastern economic development and finance, the political economy of the Middle East, including Turkish and Kurdish political economies. He is the Director of the Durham Centre for Islamic Economics and Finance and the Managing Editor of the Review of Islamic Economics, as well as Associate Editor of the American Journal of Islamic Social Science. He is the Honorary Treasurer of the BRISMES (British Society for Middle Eastern Studies); and of the IAIE (International Association for Islamic Economics).

Dr. Mehmet Asutay, İngiltere'deki Durham Üniversitesi'nin İşletme Fakültesi'nde Ortadoğu'nun İslami Siyasal Ekonomisi ve Finansı alanında profesör olarak görev yapmaktadır. Asutay Türk ve Kürt siyasal ekonomisi, İslami siyasal ekonomi, ve Ortadoğu'da siyasal ekonomi konularında dersler vermekte, araştırmalar yapmakta ve yapılan araştırmalara danışmanlık yapmaktadır.

ALİ BAYRAMOĞLU

Ali Bayramoğlu is a writer and political commentator. Since 1994, he has contributed as a columnist for a variety of newspapers. He is currently a columnist for Daily Karar. He is a member of the Wise Persons Committee in Turkey, established during the peace process between 2013-2015.

Ali Bayramoğlu, yazar ve siyasi yorumcudur. 1994 yılından bu yana çeşitli gazetelerde köşe yazarlığı yaptı. Halen, günlük Karar gazetesinde köşe yazmaya devam etmektedir. Türkiye'de 2013-2015 yılları arasında gerçekleşen Çözüm Sürecinde Akil İnsanlar Heyeti üyesidir.

Prof. CHRISTINE BELL

Professor Christine Bell is a legal expert based in Edinburgh, Scotland. She is Professor of Constitutional Law and Assistant Principal (Global Justice) at the University of Edinburgh, Co-director of the Global Justice Academy, and a member of the British Academy. She was chair-

person of the Belfast-based human rights organization, the Committee on the Administration of Justice, from 1995-7, and a founder member of the Northern Ireland Human Rights Commission established under the terms of the Belfast Agreement. In 1999 she was a member of the European Commission's Committee of Experts on Fundamental Rights. She is an expert on transitional justice, peace negotiations, constitutional law and human rights law. She regularly conducts training on these topics for diplomats, mediators and lawyers, has been involved as a legal advisor in a number of peace negotiations, and acted as an expert in transitional justice for the UN Secretary-General, the Office of the High Commissioner for Human Rights, and UNIFEM.

İskoçya'nın başkenti Edinburgh'ta faaliyet yürüten bir hukukçudur. Edinburgh Üniversitesi'nde Anayasa hukuku profesörü olarak ve aynı üniversite bünyesindeki Küresel Adalet Projesinde Müdür yardımcısı olarak görev yapmaktadır. İngiliz Akademisi üyesi de olan Bell, 1995-1997 yılları arasında Belfast merkezli İnsan Hakları örgütü Adalet İdaresi Komisyonu başkanı ve Belfast Anlaşması şartları çerçevesinde kurulan Kuzey İrlanda İnsan Hakları Komisyonu kurucu üyesi olarak görev yaptı. 1999'da ise Avrupa Komisyonu Temel Haklar Uzmanlar Komitesi üyeliğinde bulundu. Temel uzmanlık alanları Geçiş Dönemi Adaleti, Barış Müzakereleri, Anayasa Hukuku ve İnsan Hakları olan Prof. Bell, aynı zamanda bu konularda diplomat, arabulucu ve hukukçulara eğitim vermekte, BM Genel Sekreterliği, İnsan Hakları Yüksek Komiserliği Ofisi ve UNIFEM'in de dahil olduğu kurumlarda hukuk danışmanı olarak görev yapmaktadır.

ORAL ÇALIŞLAR

Oral Çalışlar completed his studies at the Ankara University Faculty of Political Sciences. Was President of the Club of Socialist Thought at the university, as well as Secretary-General of the Ankara University Student Union. Wrote for Türk Solu journal which was launched in 1967 and for the Aydınlık journal which was launched in 1968. Was member of the editorial board of Aydınlık journal. Was arrested after the 12th of March 1971 military coup. Remained imprisoned for three years until the Amnesty law adopted in 1974. Was Editor

in Chief for the *Aydınlık* daily newspaper launched in 1978. Was arrested again after the 12th of September 1980 military coup and released in August 1988 after four years in prison. Lived in Hamburg between 1990 and 1992 upon the invitation of the Senate of Hamburg. Worked for *Cumhuriyet* daily between 1992 and 2008. Broadcast television programmes on different channels, including TRT, 24TV, 360, and SKYTÜRK. Transferred from *Cumhuriyet* daily to *Radikal* daily in 2008. Between 2004-2007, he was in board of Turkish Journalists Association. He has a permanent press card. Became Editor in Chief for *Taraf* daily in 2013. Was part of the Wise People Committee in the same year. Later had to leave *Taraf* daily alongside Halil Berktay, Alper Görmüş, Vahap Coşkun, Erol Katırcıoğlu, Mithat Sancar, and Yıldırım Oğur, among others, after the intervention of the Gülen Congregation. Returned to *Radikal* daily. Started writing for *Posta* daily after 2016, when *Radikal* was discontinued. Continues work as a commentator on TV news channels. Has 20 published books, including *The Leaders' Prison*, *Hız Ali*, *Mamak Prison from the 12th of March to 12th of September*, *The Kurdish Issue with Öcalan and Burak*, *My 68 Memoirs*, *The Alevis*, *When Deniz and Friends Were Executed*, *My Childhood in Tarsus*, *The History of Gulenism*. Recipient of a large number of journalism and research awards. Married (1976) to author and journalist İpek Çalışlar. Father of author Reşat Çalışlar.

Oral Çalışlar Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde eğitimini tamamladı. Üniversitede Sosyalist Fikir Kulübü başkanlığını ve Ankara Üniversitesi Öğrenci Birliği genel sekreterliğini yaptı. 1967'de kurulan Türk Solu ve 1967'de kurulan Aydınlik dergileri için yazdı. Ayrıca Aydınlik dergisinin yayın kurulu üyesiydi. 12 Mart 1971 darbesinden sonra tutuklandı ve 1974'te af yasası çıkana kadar üç yıl cezaevinde kaldı. 1978 yılında çıkan Aydınlik Gazetesi'nin yazı işleri müdürlüğünü yaptı. 12 Eylül 1980 darbesi sonrasında tekrardan tutuklandı ve dört yıl cezaevinde kaldıktan sonra Ağustos 1988'de tahliye edildi. Hamburg Senato'sunun daveti üzerine gittiği Hamburg'da 1990-1992 yılları arasında yaşadı. 1992 ve 2008 yılları arasında Cumhuriyet Gazetesi'nde çalıştı. TRT, 24TV, 360 ve SKYTÜRK de dâhil olmak üzere çeşitli kanallarda televizyon programı yaptı. 2008 yılında Cumhuriyet'ten Radikal Gazetesi'ne geçiş yaptı. 2004-2007 yılları arasında Türkiye

Gazeteciler Cemiyeti Yönetim Kurulu'ndaydı. Kendisinin sürekli basın kartı bulunmaktadır. 2013 yılında Taraf Gazetesi Yazı İşleri Müdürü oldu. Aynı yıl Âkil İnsanlar Heyeti'nde yer aldı. Daha sonra, Gülen Cemaati'nin müdahalesi sonucunda, Halil Berktay, Alper Görmüş, Vahap Coşkun, Erol Katırcıoğlu, Mithat Sancar, Yıldırım Oğur ve diğerleriyle birlikte Taraftan ayrıldı. Radikal'e geri dönüş yaptı. Radikal Gazetesi kapandıktan sonra, 2016 yılında Posta Gazetesi için yazmaya başladı. Televizyon programlarına siyaset yorumcusu olarak katılmaya devam etmektedir. 20 kitap yayınlamıştır. Bunların arasında 'Liderler Hapishanesi', 'Hz. Ali', 'Mamak Askeri Cezaevi', 'Öcalan ve Burak'la Kürt Sorunu', '68 Anılarım', 'Aleviler', 'Denizler İdamı Giderken', 'Çocukluğumun Tarsus'u' ve 'Fetullahçılığın Tarihi' de bulunmaktadır. Gazetecilik ve araştırma alanlarında birçok ödüle sahiptir. 1976'dan beri yazar ve gazeteci İpek Çalışlar ile evlidir. Yazar Reşat Çalışlar'ın babasıdır.

CENGİZ ÇANDAR

Cengiz Çandar is currently a columnist for *Al-Monitor*, a widely respected online magazine that provides analysis on Turkey and the Middle East. He is a former war correspondent and an expert on the Middle East. He served as a special adviser to the former Turkish president, Turgut Ozal. Cengiz Çandar is a Distinguished Visiting Scholar at the Stockholm University Institute for Turkish Studies (SUITS).

Kıdemli bir gazeteci ve köşe yazarı olan Çandar uzun yıllar Radikal gazetesi için köşe yazarlığı yapmıştır. Al Monitor haber sitesinde köşe yazarlığı yapmaktadır. Ortadoğu konusunda önemli bir uzman olan Çandar, bir dönem savaş muhabiri olarak çalışmış ve Türkiye eski Cumhurbaşkanı merhum Turgut Özal'a özel danışmanlık yapmıştır.

ANDY CARL

Andy Carl is an independent expert on conflict resolution and public participation in peace processes. He believes that building peace is not an act of charity but an act of justice. He co-founded and was Executive Director of Conciliation Resources. Previously, he was the first Programme Director with International Alert. He is currently an Honorary Fellow of Practice at the School of Law, University of Edin-

burgh. He serves as an adviser to a number of peacebuilding initiatives including the Inclusive Peace and Transition Initiative at the Graduate Institute in Geneva, the Legal Tools for Peace-Making Project in Cambridge, and the Oxford Research Group, London.

Andy Carl çatışma çözümü ve barış süreçlerine kamusal katılımın sağlanması üzerine çalışan bağımsız bir uzmandır. Barışın inşasının bir hayırseverlik faaliyetinden ziyade adaletin yerine getirilmesi çabası olduğuna inanan Carl, çatışma Çözümü alanında çalışan etkili kurumlardan biri olan Conciliation Resources'un kurucularından biridir. Bir dönem Uluslararası Uyarı (International Alert) isimli kurumda Program Direktörü olarak görev yapan Carl, halen Edinburgh Üniversitesi Hukuk Fakültesi bünyesinde Fahri Bilim Kurulu Üyesi olarak görev yapmaktadır. Barış inşası üzerine çalışan Cenevre Mezunlar İnsiyatifi bünyesindeki Barış ve Geçiş Dönemi İnsiyatifi, Cambridge'te yürütülen Barışın İnşası için Yasal Araçlar Projesi ve Londra'da faaliyet yürüten Oxford Araştırma Grubu gibi bir dizi kurum ve oluşuma danışmanlık yapmaya devam etmektedir.

Dr. VAHAP COŞKUN

Dr. Vahap Coşkun is a Professor of Law at University of Dicle in Diyarbakır where he also completed his bachelor's and master's degrees in law. Coşkun received his PhD from Ankara University Faculty of Law. He has written for Serbestiyet and Kurdistan24 online newspaper. He has published books on human rights, constitutional law, political theory and social peace. Coşkun was a member of the former Wise Persons Commission in Turkey (Central Anatolian Region).

Dr. Vahap Coşkun Diyarbakır'da, Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde öğretim üyesidir. Lisans ve lisansüstü eğitimini Dicle Üniversitesi'nde tamamladıktan sonra Ankara Üniversitesi'nde Hukuk Doktoru tamamlamıştır. Serbestiyet ve Kurdistan 24 online gazetesinde makale yazan Coşkun, insan hakları, anayasa hukuku, siyasal teori ve toplumsal barış konulu kitaplar yayınlamıştır. Coşkun, Akil İnsanlar Komisyonu'nun İç Anadolu bölgesi üyesiydi.

AYŞEGÜL DOĞAN

Ayşegül Doğan is a journalist who has conducted interviews, created news files and programmes for independent news platforms. She studied at the Faculty of Cultural Mediation and Communications at Metz University, and Paris School of Journalism. As a student, she worked at the Ankara bureau of Agence-France Presse (AFP), the Paris bureau of Courier International and at the Kurdish service of The Voice of America. She worked as a programme creator at Radyo Ekin, and as a translator-journalist for the Turkish edition of Le Monde Diplomatique. She was a lecturer at the Kurdology department of National Institute of Oriental Languages and Civilizations in Paris. She worked on political communications for a long time. From its establishment in 2011 to its closure in 2016, she worked as a programmes coordinator at IMC TV. She prepared and presented the programme "Gündem Müzakere" on the same channel.

Bağımsız haber platformlarına özel röportaj, haber dosyası ve programlar hazırlayan gazeteci Ayşegül Doğan; Metz Üniversitesi Medyasyon Kültürel ve İletişim Fakültesi'nin ardından eğitimine Paris Yüksek Gazetecilik Okulu'nda devam etti. Okul yıllarında, Fransız Haber Ajansı-AFP'nin Ankara, Courier International'in Paris bürosunda ve Amerika'nın Sesi Kürtçe servisinde gazeteciliği deneyimledi. Radyo Ekin'de programcı, Le Monde Diplomatique Türkçe'de çevirmen gazeteci olarak çalıştı. Paris'te yaşadığı süre içinde Doğu Dilleri ve Medeniyetleri Enstitüsü Kürdoloji bölümünde okutmanlık yaptı. Uzunca bir süre siyaset iletişimi ile ilgilendi. 2011'de kurulan IMC TV 2016'da kapatılana dek; program koordinatörü olarak çalıştı. Aynı kanalda "Gündem Müzakere" programını hazırladı ve sundu. Halen ülkesindeki pek çok meslektaş gibi etik ilkelere bağlı; bağımsız bir gazeteci olarak çalışma arayış, istek ve heyecanını koruyor.

VEGARD ELLEFSEN

Vegard is a Norwegian diplomat who retired 31 August 2019 from the foreign service when he left his last posting as ambassador to Ankara. He has been twice posted to NATO both as Permanent representative on the North Atlantic Council and deputy to the same position. He has earlier been posted to the Norwegian mission to the U.N. in New York and to the Embassy in Ottawa. In the Norwegian Ministry of foreign

affairs he has been Political Director, Director General for the Regional division, Director of the Minister's secretariat and special envoy to the Sudan peace talks and special envoy to Syria and Iraq. Mr. Ellefsen has a Master in Political Science from the University of Oslo.

Norveçli bir diplomat olan Vegard, 31 Ağustos 2019'da dışişlerinden emekli olduğunda Ankara'da büyükelçi olarak görev yapmaktaydı. İki kere NATO'ya atanan Vergard, Kuzey Atlantik Konseyi Daimi Temsilcisi ve Daimi Temsilci Yardımcısı olarak görev yapmıştır. Daha öncesinde de New York'ta Norveç Birleşmiş Milletler Daimi Temsilciliği'nde ve Ottawa Büyükelçiliği'nde bulundu. Norveç Dış İşleri Bakanlığı'nda Siyasi İşler Direktörü, Bölgesel Bölünme Genel Müdürü, bakanın Özel Kalem Müdürlüğü Direktörü, Sudan barış müzakereleri özel temsilcisi ve Suriye ve Irak özel temsilcisi olarak görev aldı. Ellefsen Oslo Üniversitesi'nde Siyaset Bilimi yüksek lisansı yapmıştır.

Prof. Dr. FAZIL HÜSNÜ ERDEM

Dr. Fazıl Hüsnü Erdem is Professor of Constitutional Law and Head of the Department of Constitutional Law at Dicle University, Diyarbakır. In 2007, Erdem was a member of the commission which was established to draft a new constitution to replace the Constitution of 1982 which was introduced following the coup d'état of 1980. Erdem was a member of the Wise Persons Committee in Turkey, established by then Prime Minister Erdoğan, in the team that was responsible for the South-eastern Anatolia Region.

Fazıl Hüsnü Erdem Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Anayasa Hukuku Anabilim Dalı Başkanıdır. 2007'de, 1980 darbesinin takiben yürürlüğe giren 1982 darbe anayasasını değiştirmek üzere kurulan yeni anayasa hazırlama komisyonunda yer almıştır. Erdem, 2013'de Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından Demokratik açılım ve çözüm süreci kapsamında oluşturulan Akil İnsanlar Heyeti üyesidir.

Prof. Dr. SALOMÓN LERNER FEBRES

Professor Dr. Salomón Lerner Febres holds a PhD in Philosophy from Université Catholique de Louvain. He is Executive President of the

Center for Democracy and Human Rights and Professor and Rector Emeritus of Pontifical Catholic University of Peru. He is former President of the Truth and Reconciliation Commission of Peru. Prof. Lerner has given many talks and speeches about the role and the nature of university, the problems of scholar research in higher education and about ethics and public culture. Furthermore, he has participated in numerous conferences in Peru and other countries about violence and pacification. In addition, he has been a speaker and panellist in multiple workshops and symposiums about the work and findings of the Truth and Reconciliation Commission of Peru. He has received several honorary doctorates as well as numerous recognitions and distinctions of governments and international human rights institutions.

Prof. Salomón felsefe alanındaki doktora eğitimini Belçika'daki Université Catholique de Louvain'de tamamlamıştır. Peru'daki Pontifical Catholic Üniversitesi'nin onursal rektörü sıfatını taşıyan Prof. Salomón Lerner Febres, aynı üniversite bünyesindeki Demokrasi ve İnsan Hakları Merkezi'nin de başkanlığını yapmaktadır. Peru Hakikat ve Uzlaşma Komisyonu eski başkanıdır. Üniversitenin rolü ve doğası, akademik çalışmalarda karşılaşılan zorluklar, etik ve kamu kültürü konulu çok sayıda konuşma yapmış, şiddet ve pasifizm konusunda Peru başta olmak üzere pek çok ülkede yapılan konferanslara konuşmacı olarak katılmıştır.

Prof. MERVYN FROST

Professor Mervyn Frost teaches International Relations, and was former Head of the Department of War Studies, at King's College London, UK. He was previously Chair of Politics at the University of Natal, Durban, South Africa and was President of the South African Political Studies Association. He currently sits on the editorial boards of International Political Sociology and the Journal of International Political Theory, among others. He is an expert on human rights in international relations, humanitarian intervention, justice in world politics, democratising global governance, the just war tradition in an era of New Wars, and ethics in a globalising world.

Londra'daki King's College'in Savaş Çalışmaları bölümünün başkanlığını yapmaktadır. Daha önce Güney Afrika'nın Durban şehrindeki Natal Üniversitesi'nde Siyaset Bilimi bölümünün başkanlığını yapmıştır. Güney Afrika Siyaset Çalışmaları Enstitüsü Başkanlığı görevinde de bulunan Profesör Frost, İnsan Hakları ve Uluslararası İlişkiler, İnsancıl Müdahale, Dünya Siyasetinde Adalet, Küresel Yönetimin Demokratikleştirilmesi, Yeni Savaşlar Döneminde Adil Savaş Geleneği ve Küreselleşen Dünyada Etik gibi konularda uzman bir isimdir.

DAVID GORMAN (Director, Eurasia)

David has more than 25 years of experience in the field of peacemaking. He started his career in the Middle East and he went on to work for international organisations on a wide range of conflicts around the world. David has been based in the Philippines, Indonesia, Liberia, Bosnia as well as the West Bank and Gaza and has been working in Eurasia for the last several years. He graduated from the London School of Economics, was featured in the award winning film 'Miles and War' as well as several publications and has published several articles on mediation.

David'in barış inşası alanında 25 yıldan fazla deneyimi bulunmaktadır. David kariyerine Orta Doğu'da başladı ve daha sonra uluslararası kurumlarda, dünyanın çeşitli yerlerinde olan çatışmalar üzerinde çalıştı. Kendisi Filipinler, Endonezya, Liberya, Bosna, Batı Şeria ve Gazze'de bulundu. Son birkaç yıldır da Avrasya bölgesinde çalışmaktadır. David London School of Economics'den mezun oldu, ödüllü 'Miles and War' filminde ve çeşitli yayınlarda yer aldı ve arabuluculukla ilgili çeşitli makaleler yayımladı.

MARTIN GRIFFITHS

Martin Griffiths is a senior international mediator and currently the UN's Envoy to Yemen. From 1999 to 2010 he was the founding Director of the Centre for Humanitarian Dialogue in Geneva where he specialised in developing political dialogue between governments and insurgents in a range of countries across Asia, Africa and Europe. He is a co-founder of Inter Mediate, a London based NGO devoted to conflict resolution, and has worked for international organisations including UNICEF, Save the Children, Action Aid, and the European Institute

of Peace. Griffiths has also worked in the British Diplomatic Service and for the UN, including as Director of the Department of Humanitarian Affairs (Geneva), Deputy to the Emergency Relief Coordinator (New York), Regional Humanitarian Coordinator for the Great Lakes, Regional Coordinator in the Balkans and Deputy Head of the Supervisory Mission in Syria (UNSMIS).

Üst düzeyde uluslararası bir arabulucu olan Martin Griffiths, uluslararası bir arabulucudur ve yakın zamanda BM Yemen Özel Temsilcisi olarak atanmıştır. Asya, Afrika ve Avrupa kıtalarındaki çeşitli ülkelerde hükümetler ile isyancı gruplar arasında siyasal diyalog geliştirilmesi üzerine çalışan Cenevre'deki İnsani Diyalog Merkezi'nin (Centre for Humanitarian Dialogue) kurucu direktörü olan Martin Griffiths 1999-2010 yılları arasında bu görevi sürdürmüştür. Çatışma çözümü üzerine çalışan Londra merkezli Inter Mediate'in kurucuları arasında bulunan Griffiths, UNICEF, Save the Children ve Action Aid isimli uluslararası kurumlarda da görev yapmıştır. İngiltere Diplomasi Servisi'ndeki hizmetlerinin yanı sıra Birleşmiş Milletler bünyesinde Cenevre Ofisi'nde İnsani Faaliyetler Bölümü'nde yönetici, New York ofisinde Acil Yardım Koordinatörü yardımcılığı, Büyük Göller (Great Lakes) bölgesinde İnsani Yardım Koordinatörü, Balkanlarda BM Bölgesel Koordinatörü ve BM eski Genel Sekreteri Kofi Annan'ın BM ve Arap Birliği adına Suriye özel temsilciliği yaptığı dönemde kendisine baş danışmanlık yapmıştır.

KEZBAN HATEMİ

Kezban Hatemi holds an LL.B. from Istanbul University and is registered with the Istanbul Bar Association. She has worked as a self employed lawyer, as well as Turkey's National Commission to UNESCO and a campaigner and advocate during the Bosnian War. She was involved in drafting the Turkish Civil Code and Law of Foundations as well as in preparing the legal groundwork for the chapters on Religious Freedoms and Minorities and Community Foundations within the Framework Law of Harmonization prepared by Turkey in preparation for EU accession. She has published articles on women's, minority groups, children, animals and human rights and the fight against drugs. She is a member of the former Wise Persons Committee in Tur-

key, established by then Prime Minister Erdoğan, and sits on the Board of Trustees of the Technical University and the Darulacaze Foundation. *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun olduktan sonra İstanbul Barosuna kayıtlı olarak avukatlık yapmaya başlamıştır. Serbest avukatlık yapmanın yanı sıra UNESCO Türkiye Milli Komisyonu'nda hukukçu olarak görev yapmış, Bosna savaşı sırasında sürdürülen savaş karşıtı kampanyalarda aktif olarak yer almıştır. Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üyelik süreci gereği hazırlanan Uyum Yasaları Çerçeve Yasasının Dini Özgürlükler, Azınlıklar ve Vakıflar ile ilgili bölümlerine ilişkin hukuki çalışmalarda yer almış, Türk Ceza Kanunu ve Vakıflar Kanunu'nun taslaklarının hazırlanmasında görev almıştır. İnsan hakları, kadın hakları, azınlık hakları, çocuk hakları, hayvan hakları ve uyuşturucu ile mücadele konularında çok sayıda yazılı eseri vardır. Recep Tayyip Erdoğan'ın başbakanlığı döneminde oluşturulan Akil İnsanlar Heyetinde yer almıştır. Bunun yanı sıra İstanbul Üniversitesi ile Darulacaze Vakfı Mütevelli heyetlerinde görev yapmaktadır.*

Dr. EDEL HUGHES

Dr. Edel Hughes is a Senior Lecturer in Law at Middlesex University. Prior to joining Middlesex University, Dr Hughes was a Senior Lecturer in Law at the University of East London and a Lecturer in Law and the University of Limerick. She was awarded an LL.M. and a PhD in International Human Rights Law from the National University of Ireland, Galway, in 2003 and 2009, respectively. Her research interests are in the areas of international human rights law, public international law, and conflict transformation, with a regional interest in Turkey and the Middle East. She has published widely on these areas.

Dr. Edel Hughes, Middlesex Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde kıdemli öğretim üyesidir. Daha önce Doğu Londra Üniversitesi Hukuk Fakültesi ve Limerick Üniversitesi'nde görev yapan Hughes, doktorasını 2003-2009 yılları arasında İrlanda Ulusal Üniversitesi'nde Uluslararası İnsan Hakları Hukuku alanında tamamlamıştır. Hughes'un birçok yayınının da bulunduğu çalışma alanları içinde, Orta Doğu'yu ve Türkiye'yi de kapsayan şekilde, uluslararası insan hakları hukuku, uluslararası kamu hukuku ve çatışma çözümüne yer almaktadır.

KADİR İNANIR

Kadir İnanır was born in 1949 Fatsa, Ordu. He is an acclaimed actor and director, and has starred in well over a hundred films. He has won several awards for his work in Turkish cinema. He graduated from Marmara University Faculty of Communication. In 2013 he became a member of the Wise Persons Committee for the Mediterranean region. *Ünlü oyuncu ve yönetmen Kadir İnanır, 100'ü aşkın filmde rol almış ve Türk sinemasına katkılarında dolayı pek çok ödüle layık görülmüştür. 1949 senesinde Ordu, Fatsa'da doğan İnanır, Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo-Televizyon Bölümünden mezun olmuştur. 2013 senesinde barış sürecini yönetmek amacıyla kurulan Akil İnsanlar Heyeti'ne Akdeniz Bölgesi temsilcisi olarak girmiştir.*

Prof. Dr. AHMET İNSEL

Professor Ahmet İnsel is a former faculty member of Galatasaray University in Istanbul, Turkey and Paris 1 Panthéon Sorbonne University, France. He is Managing Editor of the Turkish editing house, İletişim, and member of the editorial board of monthly review, Birikim. He is a regular columnist at Cumhuriyet newspaper and an author who published several books and articles in both Turkish and French.

İletişim Yayınları Yayın Kurulu Koordinatörlüğünü yürüten Ahmet İnsel, Galatasaray Üniversitesi ve Paris 1 Panthéon-Sorbonne Üniversitesi'nde öğretim üyesi olarak görev yapmıştır. Birikim Dergisi yayın kolektifi üyesi ve Cumhuriyet Gazetesinde köşe yazarıdır. Türkçe ve Fransızca olmak üzere çok sayıda kitabı ve makalesi bulunmaktadır.

ALEKA KESSLER

Aleka Kessler works as Project Officer at the Centre for Humanitarian Dialogue (HD). Having joined HD in 2017 to work on Syria, Aleka has been coordinating mediation project in complex conflict settings. Previously, Aleka also worked with Médecins Sans Frontières and the United Nations Association Mexico. She holds a degree in International Relations from the University of Geneva and a Master's degree in Development Studies from the Graduate Institute of International and

Development Studies in Geneva, where she specialized in humanitarian affairs, negotiation and conflict resolution.

Aleka Kessler İnsani Diyalog Merkezi'nde (HD) proje sorumlusu olarak çalışmaktadır. Suriye üzerinde çalışmak için 2017 yılında HD'ye katılan Kessler, karmaşık çatışma ortamlarında arabuluculuk projesini yürütmektedir. Kessler daha önce Sınır Tanımayan Doktorlar ve Meksika Birleşmiş Milletler Derneği'nde çalışmıştır. Lisans eğitimini Cenevre Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde tamamlayan Kessler, daha sonra yüksek lisansını yine Cenevre'de bulunan Uluslararası ve Kalkınma Çalışmaları Yüksek Lisans Enstitüsü'nde (IHEID) Kalkınma Çalışmaları alanında yaptı. Kessler insanı yardım, arabuluculuk ve çatışma çözümü alanlarında uzmanlaşmıştır.

AVILA KILMURRAY

Avila Kilmurray is a founding member of the Northern Ireland Women's Coalition. She was part of the Coalition's negotiating team for the Good Friday Agreement and has written extensively on community action, the women's movement and conflict transformation. She serves as an adviser on the Ireland Committee of the Joseph Rowntree Charitable Trust as well as a board member of Conciliation Resources (UK) and the Institute for British Irish Studies. She was the first Women's Officer for the Transport & General Workers Union for Ireland (1990-1994) and from 1994-2014 she was Director of the Community Foundation for Northern Ireland, managing EU PEACE funding for the re-integration of political ex-prisoners in Northern Ireland as well as support for community-based peace building. She is a recipient of the Raymond Georis Prize for Innovative Philanthropy through the European Foundation Centre. Kilmurray is working as a consultant with The Social Change Initiative to support work with the Migrant Learning Exchange Programme and learning on peace building.

Avila Kilmurray, Kuzey İrlanda Kadın Koalisyonu'nun kurucusudur ve bu siyasi partinin temsilcilerinden biri olarak Hayırlı Cuma Anlaşması müzakerelerine katılmıştır. Toplumsal tepki, kadın hareketi ve çatışmanın dönüşümü gibi konularda çok sayıda yazılı eseri vardır. Birleşik Krallık ve İrlanda'da aralarında Conciliation Resources (Uz-

laşma Kaynakları), the Global Fund for Community Foundations (Toplumsal Vakıflar için Kürsel Fon) , Conflict Resolution Services Ireland (İrlanda Çatışma Çözümü Hizmetleri) ve the Institute for British Irish Studies (Britanya ve İrlanda çalışmaları Enstitüsü) isimli kurumlarda yönetim kurulu üyesi olarak görev yapmaktadır. 1990-94 yılları arasında Ulaşım ve Genel İşçiler Sendikası'nda Kadınlardan Sorumlu Yönetici olarak çalışmış ve bu görevi yerine getiren ilk kadın olmuştur. 1994-2014 yılları arasında Kuzey İrlanda Toplum Vakfı'nın direktörlüğünü yapmış ve bu görevi sırasında eski siyasi mahkumların yeniden entegrasyonu ile barışın toplumsal zeminde yeniden inşasına dair Avrupa Birliği fonlarının idaresini yürütmüştür. Avrupa Vakıflar Merkezi tarafından verilen Yenilikçi Hayırseverler Raymond Georis Ödülü'nün de sahibidir.

Prof. RAM MANIKKALINGAM

Professor Ram Manikkalingam is founder and director of the Dialogue Advisory Group, an independent organisation that facilitates political dialogue to reduce violence. He is a member of the Special Presidential Task Force on Reconciliation in Sri Lanka and teaches politics at the University of Amsterdam. Previously, he was a Senior Advisor on the Sri Lankan peace process to then President Kumaratunga. He has served as an advisor with Ambassador rank at the Sri Lanka Mission to the United Nations in New York and prior to that he was an advisor on International Security to the Rockefeller Foundation. He is an expert on issues pertaining to conflict, multiculturalism and democracy, and has authored multiple works on these topics. He is a founding board member of the Laksham Kadirgamar Institute for Strategic Studies and International Relations, Colombo, Sri Lanka.

Amsterdam Üniversitesi Siyaset Bilimi Bölümü'nde misafir Profesör olarak görev yapmaktadır. Sri Lanka devlet başkanına barış süreci için danışmanlık yapmıştır. Danışmanlık görevini hala sürdürmektedir. Uzmanlık alanları arasında çatışma, çokkültürlülük, demokrasi gibi konular bulunan Prof. Ram Manikkalingam, Sri Lanka'daki Laksham Kadirgamar Stratejik Çalışmalar ve Uluslararası İlişkiler Enstitüsü'nün kurucu üyesi ve yönetim kurulu üyesidir.

BEJAN MATUR

Bejan Matur is a renowned Turkey-based author and poet. She has published ten works of poetry and prose. In her writing she focuses mainly on Kurdish politics, the Armenian issue, minority issues, prison literature and women's rights. She has won several literary prizes and her work has been translated into over 28 languages. She was formerly Director of the Diyarbakır Cultural Art Foundation (DKSV). She is a columnist for the Daily Zaman, and occasionally for the English version, Today's Zaman.

Türkiye'nin önde gelen şair ve yazarlarından biridir. Şiir ve gazetecilik alanında yayımlanmış 10 kitabı bulunmaktadır. 2012 yılının başına kadar yazdığı düzenli köşe yazılarında Kürt siyaseti, Ermeni sorunu, gündelik siyaset, azınlık sorunları, cezaevi yazıları ve kadın sorunu gibi konuları işlemiştir. Yapıtları 28 değişik dile çevrilen Matur, çok sayıda edebiyat ödülü sahibidir. Diyarbakır Kültür ve Sanat Vakfı Kurucu Başkanlığı görevinde bulunmuştur.

Prof. MONICA MCWILLIAMS

Professor Monica McWilliams teaches in the Transitional Justice Institute at Ulster University in Northern Ireland. She currently serves on a three-person panel established by the Northern Ireland government to make recommendations on the disbandment of paramilitary organisations in Northern Ireland. During the Northern Ireland peace process, Prof. McWilliams co-founded the Northern Ireland Women's Coalition political party and was elected as a delegate to the Multi-Party Peace Negotiations, which took place in 1996 to 1998. She was also elected to serve as a member of the Northern Ireland Legislative Assembly from 1998 to 2003. Prof. McWilliams is a signatory of the Belfast/Good Friday Agreement and has chaired the Implementation Committee on Human Rights on behalf of the British and Irish governments. For her role in delivering the peace agreement in Northern Ireland, Prof. McWilliams was one recipient of the John F. Kennedy Leadership and Courage Award.

Prof. Monica McWilliams, Ulster Üniversitesi'ndeki Geçiş Dönemi Adaleti Enstitüsü'ne bağlı Kadın Çalışmaları Bölümü'nde öğretim üyesidir.

2005- 2011 yılları arasında Kuzey İrlanda İnsan Hakları Komisyonu Komiseri olarak Kuzey İrlanda Haklar Beyannamesi için tavsiyeler hazırlamaktan sorumlu olarak görev yapmıştır. Kuzey İrlanda Kadın Komisyonu'nun kurucularından olan Prof. McWilliams 1998 yılında Belfast (Hayırlı Cuma) Barış Anlaşması'nın imzalanmasıyla sonuçlanan Çok Partili Barış Görüşmeleri'nde yer almıştır.

HANNE MELFALD

Hanne Melfald worked with the Norwegian Ministry of Foreign Affairs for eight years including as the Senior Adviser to the Secretariat of the Foreign Minister of Norway before she became a Project Manager in HD's Eurasia office in 2015. She previously worked for the United Nations for six years including two years with the United Nations Assistance Mission in Afghanistan as Special Assistant to the Special Representative of the Secretary-General. She has also worked for the United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs in Nepal and Geneva, as well as for the Norwegian Refugee Council and the Norwegian Directorate of Immigration. Melfald has a degree in International Relations from the University of Bergen and the University of California, Santa Barbara, as well as a Master's degree in Political Science from the University of Oslo.

Hanne Melfald, başkanlık dahil olmak üzere 8 yıl boyunca Norveç Dışişleri Bakanlığı bünyesinde çeşitli görevlerde bulunmuş, 2015 yılından itibaren İnsani Diyalog için Merkez isimli kurumun Avrasya biriminde Proje Müdürü olarak çalışmaya başlamıştır. Geçmişte Birleşmiş Milletler bünyesinde görev almış, bu görevi sırasında 2 yıl boyunca Birleşmiş Milletler'in Afganistan Yardım Misyonunda BM Genel Sekreteri Özel Temsilcisi olarak görev yapmıştır. Ayrıca Birleşmiş Milletler Cenevre Yerleşkesi bünyesinde bulunan Nepal İnsani Yardım Koordinasyon Ofisinde de görev almıştır. Bir dönem Norveç Sığınmacılar Konseyi ve Norveç Göçmenlik İşleri Müdürlüğünde çalışan Hanna Melfald Norveç'in Bergen ve ABD'nin Kaliforniya Üniversitelerinde aldığı Uluslararası İlişkiler eğitimini Oslo Üniversitesinde aldığı Siyaset Bilimi yüksek lisans eğitimiyle tamamlamıştır.

ROELF MEYER

Meyer is currently a consultant on international peace processes having advised parties in Northern Ireland, Sri Lanka, Rwanda, Burundi, Iraq, Kosovo, the Basque Region, Guyana, Bolivia, Kenya, Madagascar, and South Sudan. Meyer's experience in international peace processes stems from his involvement in the settlement of the South African conflict in which he was the government's chief negotiator in constitutional negotiations with the ANC's chief negotiator and current South African President, Cyril Ramaphosa. Negotiating the end of apartheid and paving the way for South Africa's first democratic elections in 1994, Meyer continued his post as Minister of Constitutional Affairs in the Cabinet of the new President, Nelson Mandela. Meyer retired as a Member of Parliament and as the Gauteng leader of the National Party in 1996 and co-founded the United Democratic Movement (UDM) political party the following year. Retiring from politics in 2000, Meyer has since held a number of international positions, including membership of the Strategy Committee of the Project on Justice in Times of Transition at Harvard University.

Roelf Meyer, Güney Afrika'daki barış sürecinde iktidar partisi Ulusal Parti adına başmüzakereci olarak görev yapmıştır. O dönem Afrika Ulusal Kongresi (ANC) adına başmüzakereci olarak görev yapan ve şu an Güney Afrika devlet başkanı olan Cyril Ramaphosa ile birlikte yürüttüğü müzakereler sonrasında Güney Afrika'daki ırkçı apartheid rejim sona erdirilmiş ve 1994 yılında ülkedeki ilk özgür seçimlerin yapılması sağlanmıştır. Yapılan seçim sonrası yeni devlet başkanı seçilen Nelson Mandela kurduğu ilk hükümette Roelf Meyer'e Anayasal İlişkilerden Sorumlu Bakan olarak görev vermiştir. Roelf Meyer 2011-2014 yılları arasında Güney Afrika Savunma Değerlendirme Komitesine başkanlık yapmış, aynı zamanda aktif olan bazı barış süreçlerine dahil olarak Kuzey İrlanda, Sri Lanka, Ruanda, Burundi, Irak, Kosova, Bask Bölgesi, Guyana, Bolivya, Kenya, Madagaskar ve Güney Sudan'da çatışan taraflara danışmanlık yapmıştır.

MARK MULLER QC

Mark Muller, QC, is a senior advocate at Doughty Street Chambers (London) and the Scottish Faculty of Advocates (Edinburgh) where he specialises in public international law and human rights. Muller is also currently on the UN Department of Political Affairs Standby Team of Mediation Experts and is the UN Special Envoy to Syria in the Syrian peace talks. He has many years' experience of advising numerous international bodies, such as Humanitarian Dialogue (Geneva) and Inter-Mediate (London) on conflict resolution, mediation, confidence-building, ceasefires, power-sharing, humanitarian law, constitution-making and dialogue processes. Muller also co-founded Beyond Borders and the Delfina Foundation.

Mark Muller Londra merkezli Doughty Street Chambers Hukuk Bürosu'na ve Edinburg'daki İskoç Avukatlar Birliği'ne bağlı olarak çalışan tecrübeli bir hukukçudur. Uluslararası kamu hukuku ve insan hakları hukuku alanında uzman olan Muller, Afganistan, Libya, Irak ve Suriye gibi çeşitli çatışma alanlarında uzun seneler çatışma çözümü, arabuluculuk, çatışmasızlık ve iktidar paylaşımı konusunda danışmanlık hizmeti vermiştir. 2005'den bu yana İnsani Diyalog için Merkez (Centre for Humanitarian Dialogue), Çatışma Ötesi (Beyond Borders) ve Inter Mediate (Arabulucu) isimli kurumlara kıdemli danışmanlık yapmaktadır. Harvard Hukuk Fakültesi üyesi olan Muller bir dönem İngiltere ve Galler Barosu İnsan Hakları Komisyonu başkanlığı ve Barolar Konseyi Hukukun Üstünlüğü Birimi başkanlığı görevlerini de yürütmüştür. Kültürel diyalog yoluyla barışı ve uluslararası anlayışı teşvik etme amacıyla İskoçya'da kurulan Sınırlar Ötesi (Beyond Borders) isimli oluşumun kurucusu olan Muller halen BM Siyasal İlişkiler Birimi bünyesindeki Arabulucular Destek Ekibinde Kıdemli Arabuluculuk Uzmanı olarak görev yapmaktadır.

AVNİ ÖZGÜREL

Mehmet Avni Özgürel is a Turkish journalist, author and screenwriter. Having worked in several newspapers such as Daily Sabah and Radikal, Özgürel is currently the editor in chief of the daily Yeni Birlik and a TV programmer at TRT Haber. He is the screenwriter of the

2007 Turkish film, Zincirbozan, on the 1980 Turkish coup d'état, Sultan Avrupa'da (2009), on Sultan Abdülaziz's 1867 trip to Europe; and Mahpeyker (2010): Kösem Sultan, on Kösem Sultan. He is also the screenwriter and producer of 2014 Turkish film, Darbe (Coup), on the February 07, 2012 Turkish intelligence crisis. In 2013 he was appointed a member of the Wise Persons Committee in Turkey established by then Prime Minister Erdoğan.

Gazeteci-yazar Avni Özgürel, uzun yıllar Milliyet, Akşam, Sabah ve Radikal gibi çeşitli gazetelerde haber müdürlüğü ve köşe yazarlığı yaptı. 2013 yılında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından Demokratik açılım ve çözüm süreci kapsamında oluşturulan Akil İnsanlar Heyeti üyesidir. 1980 darbesini konu eden belgesel film Zincirbozan (2007), Sultan Abdülaziz'in 1867'de Avrupa'ya yaptığı yolculuğu konu eden Sultan Avrupa'da (2009), Mahpeyker: Kösem Sultan (2010) ve 7 Şubat Milli İstihbarat Teşkilatı (MİT) operasyonunun anlatıldığı "Darbe" filmleri senaristliğini ve yapımcılığını üstlendiği projeler arasındadır. Özgürel, şu anda Yeni Birlik gazetesinin sahibi ve genel yayın yönetmenidir. Ayrıca TRT Haber'de program yapmaktadır.

Prof. JOHN PACKER

Professor John Packer is Associate Professor of Law and Director of the Human Rights Research and Education Centre (HRREC) at the University of Ottawa in Canada. Prof. Packer has worked for inter-governmental organisations for over 20 years, including in Geneva for the UN High Commissioner for Refugees, the International Labour Organisation, and for the UN High Commissioner for Human Rights. From 1995 to 2004, Prof. Packer served as Senior Legal Adviser and then the first Director of the Office of the OSCE High Commissioner on National Minorities in The Hague. In 2012 – 2014, Prof. Packer was a Constitutions and Process Design Expert on the United Nation's Standby Team of Mediation Experts attached to the Department of Political Affairs, advising in numerous peace processes and political transitions around the world focusing on conflict prevention and resolution, diversity management, constitutional and legal reform, and the protection of human rights.

Dr. John Packer Kanada'da Ottawa Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde doçent ve İnsan Hakları Araştırma ve Eğitim Merkezi (Human Rights Research and Education Centre) müdürüdür. 20 yıl boyunca Packer BM Mülteciler Yüksek Komiserliği, Uluslararası Çalışma Örgütü ve BM İnsan Hakları Yüksek Komiserliği gibi Cenevre'de bulunan hükümetler arası örgütlerde çalışmıştır. 1995'ten 2004'e kadar Lahey'de Packer Kıdemli Hukuk Danışmanı, ardından da Ulusal Azınlıklar Yüksek Komiserliği birinci müdürü olarak görev almıştır. 2012-2014 yıllarında Packer BM Arabuluculuk Uzmanlar Ekibi siyasi ilişkiler biriminde Anayasa ve Süreçlerin Tasarımı Uzmanı olarak yer aldı. Dünyadaki birçok barış süreci ve siyasi geçişler konusunda danışmanlık yapan Pecker, çatışma önleme ve çözümü, çeşitlilik yönetimi, anayasa ve hukuk reformları ve insan hakları korumasına odaklanmıştır.

JONATHAN POWELL

Jonathan Powell is the founder and CEO of Inter Mediate, an NGO devoted to conflict resolution around the world. In 2014, Powell was appointed by former Prime Minister David Cameron to be the UK's Special Envoy to Libya. He also served as Tony Blair's Chief of Staff in opposition from 1995 to 1997 and again as his Chief of Staff in Downing Street from 1997 to 2007. Prior to his involvement in British politics, Powell was the British Government's chief negotiator on Northern Ireland from 1997 to 2007 and played a key part in leading the peace negotiations and its implementation.

Ortadoğu, Latin Amerika ve Asya'da yaşanan çatışmaların çözümü üzerine çalışan ve devletten bağımsız arabuluculuk kurumu olan Birleşik Krallık merkezli Inter Mediate'in kurucusudur ve İcra Kurulu Başkanıdır. 2014 yılında Birleşik Krallık Başbakanı David Cameron tarafından Libya konusunda Özel Temsilci olarak atanmıştır. 1995-2007 yılları arasında Birleşik Krallık eski Başbakanı Tony Blair kabinesinde Başbakanlık Personel Daire Başkanlığı görevinde bulunmuş, 1997 yılından itibaren Kuzey İrlanda sorununun çözümü için yapılan görüşmelere Britanya adına başmüzakereci olarak katılmıştır. 1978-79 yılları arasında BBC ve Granada TV için gazeteci olarak çalışmış, 1979-1994 yılları arasında ise Britanya adına diplomatik yapmıştır.

Sir KIERAN PRENDERGAST

Sir Kieran Prendergast is a former British diplomat who served as the Under-Secretary General for Political Affairs at the United Nations from 1997 to 2005 and as High Commissioner to Kenya from 1992 to 1995 and to Zimbabwe from 1989 to 1992. During his time at the UN, Prendergast stressed the human rights violations and ethnic cleansing that occurred during the War in Darfur and was involved in the 2004 Cyprus reunification negotiations. Since his retirement from the UN, he has conducted research at the Belfer Center for Science and International Affairs (United States) and is a member of the Advisory Council of Independent Diplomats (United States). Prendergast also holds a number of positions, including Chairman of the Anglo-Turkish Society, a Trustee of the Beit Trust, and Senior Adviser at the Centre for Humanitarian Dialogue.

Birleşik Krallık Dışişleri Bakanlığı bünyesinde aralarında Kıbrıs, Türkiye, İsrail, Hollanda, Kenya ve ABD'de diplomat olarak çalışmıştır. Birleşik Krallık Dışişleri ve Milletler Topluluğu Bürosu'nun (Foreign and Commonwealth Office) Güney Afrika'daki Apartheid rejimi ve Namibya konularıyla ilgilenen birimine başkanlık etmiştir. Bir dönem BM Siyasal İlişkiler Biriminde Müsteşar olarak çalışmış, BM Genel Sekreteri'nin Barış ve Güvenlik konulu yönetim kurulu toplantılarının düzenleyiciliğini yapmış, Afganistan, Burundi, Kıbrıs, Demokratik Kongo Cumhuriyeti, Doğu Timor gibi bölgelerde barış çabalarına dahil olmuştur.

RAJESH RAI

Rajesh Rai was called to the Bar in 1993 with his areas of expertise including human rights law, immigration and asylum law, and public law. He has been treasurer of 1MCB Chambers (London) since 2015 and has also been a Director of an AIM-listed investment company where he led their renewable energy portfolio. Rai is a frequent lecturer on a wide variety of legal issues, including immigration and asylum law and freedom of expression (Bar of Armenia), minority linguistic rights (European Parliament), and women's and children's rights in areas of conflict (cross-border conference to NGOs working in Kurdish regions). He is also Founder Director of HIC, a community centred NGO based in Cameroon.

1993 yılında İngiltere ve Galler Barosu'na kaydolmuştur. İnsan Hakları Hukuku, Göçmenlik ve Sığınma Hakkı hukuku ile Kamu Hukuku temel uzmanlık alanlarıdır. Kamerun'daki HIC isimli sivil toplum örgütü ile Uganda'daki Human Energy isimli şirketin kurucusudur. Bir dönem The Joint Council for the Welfare of Immigrants – JCWI – (Göçmenlerin Refahı için Ortak Konsey) direktörlüğünü yapmıştır. Başta İngiltere ve Galler Barosu İnsan Hakları Komisyonu adına olmak üzere uluslararası alanda özellikle Avrupa, Asya, Afrika, ABD ve Hindistan'da çok çeşitli hukuki konular üzerine seminerler ve dersler vermiştir.

Sir DAVID REDDAWAY

Sir David Reddaway is a retired British diplomat currently serving as Chief Executive and Clerk of the Goldsmiths' Company in London. During his previous career in the Foreign and Commonwealth Office, he served as Ambassador to Turkey (2009-2014), Ambassador to Ireland (2006-2009), High Commissioner to Canada (2003-2006), UK Special Representative for Afghanistan (2002), and Charge d'Affaires in Iran (1990-1993). His other assignments were to Argentina, India, Spain, and Iran, where he was first posted during the Iranian Revolution.

Halen çeşitli özel şirket ve üniversitelere danışman, yönetim kurulu üyesi ve konsültasyon uzmanı olarak hizmet etmektedir. 2016 yılının Ocak ayından bu yana Londra Üniversitesi bünyesindeki Goldsmith Koleji'nde Konsey üyesi ve Goldsmith şirketinde yönetici katip olarak görev yapmaya başlamıştır. Bir dönem Birleşik Krallık adına Türkiye ve İrlanda Cumhuriyeti Büyükelçisi olarak görev yapan Reddaway bu görevinden önce Birleşik Krallık adına Kanada'da Yüksek Misyon Temsilcisi, Afganistan'da Özel Temsilci, İran'da ise Diplomatik temsilci olarak görev yapmıştır. Bu görevlerinin yanı sıra İspanya, Arjantin, ve Hindistan'da diplomatik görevler üstlenmiştir.

Prof. NAOMI ROHT-ARRIAZA

Professor Naomi Roht-Arriaza is a Distinguished Professor of Law at the Hastings College of Law, University of California (San Francisco) and is renowned globally for her expertise in transitional justice, international human rights law, and international humanitarian law. She has extensive knowledge of, and experience in, post-conflict proce-

dures in Latin America and Africa. Roht-Arriaza has contributed to the defence of human rights through legal and social counselling, her position as academic chair, and her published academic works.

Prof. Naomi Roht-Arriaza Amerika Birleşik Devletleri'nin San Francisco şehrindeki UC Hastings College of the Law isimli Hukuk okulunda öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Geçiş Dönemi Adaleti, İnsan Hakları İhlalleri, Uluslararası Ceza Hukuku ve Küresel Çevre Sorunları gibi konular uzmanlık alanına girmektedir.

Dr. MEHMET UFUK URAS

Mehmet Ufuk Uras is a co-founder and member of social liberal Greens and the Left Party of the Future, founded as a merger of the Greens and the Equality and Democracy Party. He was previously a former leader of the now-defunct University Lecturers' Union (Öğretim Elemanları Sendikası) and was elected the chairman of Freedom and Solidarity Party in 1996. Ufuk resigned from the leadership after the 2002 general election. Ufuk ran a successful campaign as a "common candidate of the Left", standing on the independents' ticket, backed by Kurdish-based Democratic Society Party and several left-wing, environmentalist and pro-peace groups in the 2007 general election. He resigned from the Freedom and Solidarity Party on 19 June 2009. After the Democratic Society Party was dissolved in December 2009, he joined forces with the remaining Kurdish MPs in the Peace and Democracy Party group. On 25 November 2012, he became a co-founder and member of social liberal Greens and the Left Party of the Future, founded as a merger of the Greens and the Equality and Democracy Party. Ufuk is a member of the Dialogue Group and is the writer of several books on Turkish politics.

Dr. Mehmet Ufuk Uras İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'nde lisans, yüksek lisans ve doktora öğrenimini tamamladıktan sonra, milletvekili seçilene kadar İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde yardımcı doçent doktor olarak görev yapmıştır. 22 Temmuz 2007 genel seçimlerinde İstanbul 1. Bölge'den bağımsız milletvekili adayı olmuştur. Seçimlerin sonucunda %3,85 oranıyla yani 81.486 oy alarak İstanbul 1. Bölge'den bağımsız milletvekili olarak 23. dönem meclisine girmiştir. Seçimler öncesinde liderliğinden ayrıldığı Özgürlük ve Dayanışma Partisi (ÖDP) Genel başkanlığına 11

Şubat 2008'de yapılan 5. Olağan Kongresi'ni takiben geri dönmüştür. 17 Haziran 2009 tarihinde, partinin dar grupçu bir anlayışa kaydığı düşüncesi ve sol siyasetin daha geniş bir yelpazeye ulaşması iddiasıyla bir grup arkadaşıyla Özgürlük ve Dayanışma Partisi'nden istifa etmiştir. ÖDP'den ayrılışıyla birlikte Eşitlik ve Demokrasi Partisi kuruluş sürecine katılmıştır. DTP'nin 19 kişiye düşüp grupsuz kalmasından sonra, Kürt sorununun parlamentoda çözülmesi gerektiğini savunarak Barış ve Demokrasi Partisi (BDP) grubuna katılmıştır. Ufuk Uras, seçim sürecinde, kuruluş çağrısını yaptığı Eşitlik ve Demokrasi Partisi'ne üye olmuştur. 25 Kasım 2012'de kurulan Yeşiller ve Sol Gelecek Partisinin kurucularındandır ve aynı zamanda PM üyesidir. Uras'ın çok sayıdaki yayınları arasında "ÖDP Söyleşileri", "İdeolojilerin Sonu mu?" (Marksist Araştırmaları Destek Ödülü), "Sezgiciliğin Sonu mu?", "Başka Bir Siyaset Mümkün", "Kurtuluş Savaşında Sol", "Siyaset Yazıları" ve "Alternatif Siyaset Arayışları" "Sokaktan Parlamento'ya" "Söz Meclisten Dışarı" ve "Meclis Notları" adlı kitapları da bulunmaktadır.

Prof. Dr. SEVTAP YOKUŞ

Professor Dr Sevtap Yokuş is a Law Faculty Member at İstanbul Altınbaş University in the Department of Constitutional Law. She holds a PhD in Public Law from the Faculty of Law, İstanbul University, awarded in 1995 for her thesis which assessed the state of emergency regime in Turkey with reference to the European Convention on Human Rights. She is a widely published expert in the areas of Constitutional Law and Human Rights and has multiple years' experience of working as a university lecturer at undergraduate, postgraduate and doctoral level. She also has experience of working as a lawyer in the European Court of Human Rights.

Prof. Dr. Sevtap Yokuş İstanbul Altınbaş Üniversitesi Anayasa Hukuku Anabilim Dalı öğretim üyesidir. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Kamu Hukuku Doktora Programı bünyesinde başladığı doktorasını "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin Türkiye'de Olağanüstü Hal Rejimine Etkisi" başlıklı tezle 1995 yılında tamamlamıştır. Akademik görevi sırasında lisans, yüksek lisans ve doktora aşamasında dersler veren Prof. Dr. Yokuş özellikle Anayasa Hukuku ve İnsan hakları Hukuk alanında uzmanlaşmıştır. Ayrıca Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvuruda pratik avukatlık deneyimi de bulunmaktadır.

11 Guilford Street
London WC1N 1DH
United Kingdom
+44 (0) 207 405 3835

 democraticprogress.org

 info@democraticprogress.org

 [@DPL_UK](https://twitter.com/DPL_UK)

 [DemocraticProgressInstitute](https://www.facebook.com/DemocraticProgressInstitute)

